

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 8-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. június 15.

bb 1. egyenletes a főváros vízellátása - biztatóak a kilátások

1 - don / ny z s h g y

1972. június 15.

a nyári időjárással versenyt futó vízművek jól bírja az iramot. a napok óta tartó hőség egyelőre nem okoz fennakadást a főváros vízellátásában: a hőmérő higanyszálának emelkedésével egyenes arányban növelték a víztermelő berendezések hozamát. igaz ugyan, hogy a duna vízszintje a korábbi 3.5 méterről 3 méter alá süllyedt, és a kánikula naponta mintegy 15-20 centiméterrel apasztja a folyót, az igényeket így is hiánytalanul ki tudják elégíteni.

hajdu györgy, a fővárosi vízművek igazgatója elmondta, hogy a rekkenő hőség - sajátos módon - a víztermelő telepeknek kedvez. kánikulában ugyanis a vízszűrő talaj föllazul, a kavicsréteg könnyebben, gyorsabban engedi át a vizet, és így a telepek berendezéssel, szivattyúval lényegesen könnyebben tudnak dolgozni. kedvező körülmény az is, hogy a kisebb-nagyobb záporok, zivatarok pótolják az elpárolgott víz mennyiségét, így a vízszint csökkenése csak átmeneti. ha pedig a dunai vízállás tartósan legalább két és fél méter, vízhiánnytól nem kell tartani.

a főváros most minegy napi 840 ezer köbméter vizet fogyaszt; a jelenlegi kapacitással viszont akár napi 940-950 ezer köbmétert is tudnak szállítani. tartalék tehát van, úgyhogy a házi kertek tulajdonosai által ellocsolt vízmennyiséget egyelőre nem érzi meg a főváros. ugyanígy az ipari üzemek vízfelhasználásának korlátozására sincs szükség.

a következő napok, hetek vízellátásáról szólva az igazgató elmondta, hogy a távprognózis a mostanihoz hasonló időjárást jelez: meleg időt, átfutó záporokkal, zivatarokkal. a vízegyensúly persze felborulhat, ha hosszabb csapadékmentes kánikula köszönt a fővárosra. /mti/

NA

-i-

— — — — —

bb 2. újabb emlékbélyeget és bélyegblokkot ad ki a posta

1 kf/kf/ny hgy

1972. június 15.

az „, évfordulók- események 1972., bélyegsorozat következő értékét június 18-án, vasárnap hozza forgalomba a posta. a három forintos bélyeg georgi dimitrov születésének 90. évfordulójáról emlékezik meg. a dimitrov arcképét ábrázoló bélyeg gál ferenc grafikusművész tervei alapján, a többszínű ofset nyomással a pénzjegynyomdában készült.

án június 20-án jelenik meg a „, belgica 72., elnevezésű 10 forint névértékű bélyegblokk, amely az iparművészeti múzeumban látható ismeretlen művész alkotását, szent márton megosztja köpenyét a koldussal című üvegfestményt ábrázolja eredeti színekben./mt1/

-. -

bb 3. négy földrész hatvan országában járt - beszélgetés a világ egyetlen női hajóskapitányával

1 ró/gk/ny zs hgy

1972. június 15.

budapesten tartózkodik danuta kobylinska-walas lengyel hajósnőtiszt, a világ egyetlen női hajóskapitánya. életútjáról, tengerész-pályafutásáról, élményeiről beszélgetett az mti munkatársával.

- a hajózás iránt érzett vonzalom középiskolás éveim alatt kezdődött, amikor varsóból a tengerpartra költöztünk. sok akadályt kellett leküzdeni, amíg a helyi yachtklub vitorlásáról mostani hajóm, a 16 000 tonnás „, bieszczy, parancsnoki hidjára kerültem. a tengerésztisztai iskolára is csak államelnöki engedéllyel vettek fel, s addig is már sok személyszállító, part menti hajón teljesítettem fizikailag nehéz, de kedvvel végzett szolgálatot. 1951-ben lettem tiszt, azóta sok hajón jártam az óceánokat, kilenc éve vagyok kapitány, a jelenlegi hajóm a hatodik.

- mindig emlékezetes marad számomra az első út, amelyet mint parancsnok tettem meg: kuba felé tartva az azori-szigetekenél hatalmas viharba kerültünk, s voltak olyan pillanatok, amikor nem bíztam abban, hogy szállítmányunk megérkezik havannába. amikor azután lehorgonyoztunk, dísz-sortüzzel fogadtak, s én lettem a karnevál „, első számu „, vendége.

/folyt köv/

-2-

M

bb 3. / négy földrész.....folyt/ny

általában minden kikötőben - ahol először fordultam meg - a révkalauzok és más „, tengeri madvák, beszélgetés ürügyén szakmailag vizsgáztattak, de az én iskoláim kemények és alaposak voltak, mindig álltam a sarat. hatvan országban fordultam meg, csak ausztráliában nem jártam még. a családtól való hosszú távollét nem kinez, férjem ugyanis az én hajómon elsőtiszt. tizennyolc éves fiam az iskolai szünetekben velünk hajózik, egyébként -mint mi magunk is - a nagymama „, uralma, alatt él.

- szabad időm nagy részét elviszik az újságírók, akik számára mindig meglepő, hogy egy nő a tengerjárást választotta hivatásul. bár sok szünet lapátoltam, sok alkatrészt olajoztam, visszatekintve a megtett életútra, azt hiszem, újra ezt választanám.
/mt1/

-. -

bb 5. új cigaretta - semleges füsttel

1 bé/fk/ny hgy

1972. június 15.

augusztusban új terméket hoz forgalomba a dohányértékesítő és készletező vállalat. osztrák licenc alapján az egri dohánygyár állítja elő a golden smart cigarettát, amely az úgynevezett blend, vagyis kevert típusúak közé tartozik. az új termék része annak a koncepciónak, amely szerint a hagyományos cigaretták mellett semleges füstű termékeket is előállítanak. a különböző dohányféleségek füstje ugyanis az éghajlattól függően lugos vagy savas kémhatású. nálunk általában lugos, míg nálunk keletre savasnak mondható. gyakran megtámadják a nyálkahártyát, ártanak a bőrnek, szemnek egyaránt. éppen ezért világszerte megpróbálják úgy összekeverni a különböző dohányokat, hogy azok füstje semlegesítse egymást. a magyar dohányipar 100-as elnevezésű cigarettája már megfelel ezen követelményeknek. az új, az átlagnál hosszabb golden smart szintén semleges füstöt ad a magyar és az amerikai dohány megfelelő arányú keverésének eredményeképpen. /mt1/

-. -

M

-3-

:bb 4. filmek indiáról a televízió műsorán

1 nm/fk/ny zs hgy

1972. június 15.

a közeljövőben számos tv-műsor foglalkozik indiával, mutatja be az ázsiai ország jelenét, lakosainak életét. érdekesnek ígérkezik ezek közül három kisfilm. az elsőt június 19-én, 18.35 órakor sugározzák mudarai tartomány címmel, s ebben sajátos képzőművészeti alkotásokkal ismerkedhetnek meg a nézők. június 21-én 18.10 órakor jain templomok indiában címmel 15 perces filmet vetítenek az itteni templómépítézet remekeiről. június 24-én, „ hét sziget, „ címmel kerül képernyőre 16.55 órakor egy 20 perces alkotás, amely a mai bombay-ról és történetéről szól./mt1/

bb 6. családi perpatvar halálos sérüléssel

1 bc/mm/ny zs hgy

1972. június 15.

tragikus végű családi nézeteltérés ügyében ítélték - fel-lebbezés folytán - a fővárosi bíróság. az ügyben felelősségre vont szelkó Mihály 49 éves segédmunkás együtt élt kodai Jenőné Tóth Mária 49 éves alkalmi munkással. az asszony korábbi házasságából származó 20 éves, Jenő nevű fia szintén velük lakott, de nem adott elegendő pénzt haza, gyakran kimaradozott. ezt szelkó kifogásolta, mondván, hogy miért nehezedik rá a fiu eltartásának terhe is. egy fizetési napon a fiu ittasan tért haza a szórakozásból, s amikor vacsorázott, ismét szóváltás támadt közöttük. a fiatalember a szennyes vödörrel leöntötte szelkót, aki viszont meglökte a fiut, az lezuhant a hat méter magas lépcsőn, s eszméletét veszítette. kis idő múlva magához tért, s amikor anyja visszasegítette a lakásba és borogatást rakott rá, arra kérte őt, hogy szóljon a szomszédokban lévő mentőknek. az asszony nem teljesítette a kérést, s azt mondta: ha mulatozni tudott, menjen maga oda. a fiu később ismét elvesztette eszméletét, az asszony pedig reggel eltávozott a lakásból, s csak hazatérte után vitette kórházba a fiut. ott megoperálták, de a kiterjedt koponyaűri vérzés következtében már nem lehetett megmenteni.

a bíróság szelkó Mihályt halált okozó testi sértésért kétévi, kodai Jenőné segítségnyújtás halált okozó elmulasztásáért egyévi szabadságvesztésre ítélte./mt1/

-4-

bb.7 okisz és interag együttműködési megállapodás külföldi kooperációra

1 ol/fk/ok hgy

1972. június 15.

az ipari szövetkezetek termékeinek jelentős részét az ágazati külkereskedelmi vállalatok exportálják. a hatékonyabb együttműködés útjait keresve - hasonlóan a hungarocoop-pal fennálló kapcsolatokhoz - az okisz nemrégiben megállapodást kötött az interag-rt-vel. szerződésben rögzítették, hogy a külkereskedelmi vállalat külföldi kooperációk létrehozásával szervezi az okisz érdekképviseleti körébe tartozó vegyipari, műanyagfeldolgozó, vas-és műszaki tevékenységet folytató, építőipari gépeket gyártó és építőanyagipari szövetkezetek kapacitásának hasznosítását. oly módon, hogy azok korszerűsithessék gyártástechnológiájukat, és alkalmassá váljanak a jelenleginél összetettebb, bonyolultabb műszaki követelményeket is kielégítő gyártmányok előállítására. a szerződés hatékonyságához az okisz is hozzá kíván járulni például a külföldön szerzett tapasztalatok átadásával.

az interag a megállapodás értelmében szem előtt tartja a szövetkezetek maximális műszaki fejlesztésének biztosítását, közös beruházások létrehozásával is. a korszerű technikai bázis ugyanis lehetővé teszi, hogy a szövetkezetek termékei gazdaságosabbak legyenek, ami nemcsak az export képességet növeli, hanem elősegíti a belföldi igények kielégítését is.

az interag-nál egyébként a szerződésben foglaltak teljesítésére külön részleget hoztak létre. már konkrét eredmény is született: a műszaki tömítő szövetkezettel együttműködési megállapodás a világszinten lévő autó- olaj- és levegőszűrők közös gyártására. a gyártáshoz szükséges technikai berendezéseket a külkereskedelmi vállalat biztosítja és shell valamint mbw-kapcsolatainak segítségével a termékeket az interag exportálja.

az együttműködésnek még számos lehetősége van. szó van arról, hogy a külföldön beszerezhető új ipari eljárások hazai bemutatását, terjesztését és az ezek felhasználásával készülő termékek exportját is az interag szervezi majd./mt1/

bb.8. a pest-budai centenáriumi és zala megye

vid/ká/ok hgy

1972. június 15.

pest-buda egyesítése századik évfordulójának megünneplésébe zala megye is bekapcsolódik. zalaegerszegesen és nagykanizsán a fővárost bemutató kiállítást rendeznek, budapesti színházak vendégszerelőinek zalaiban, viszonzásul zalai kórusok, öntevékeny együttesek adnak műsort a főváros XIX. kerületében.

/folyt.köv./

- 5 -

bb.8./a pest-budai.....folyt./ok

megszervezik a fővárosi üzemek, iparvállalatok zalában települt üzemének találkozóját. a zalai vállalatok a xix. kerületben felszerelnek egy gyermekjátsszó teret, a zalaterv elkészíti a wekerle területi volt üzemi sportpálya átalakításához szükséges tervet és beruházási programot, a zalai városgazdálkodási, illetve parképítéssel foglalkozó vállalatok részt vesznek a fásításban. a kulturális kapcsolatok ápolásán és a településfejlesztésen kívül a xix. kerület kijelölt boltjaiban folyamatosan árusítják zalai a zalai tejipar és husipar készítményeit./mt1/

...-

bb.9. arcüreg műtét helyett - szájfürdő - eredményes gyógyulás a hévíz kórházban

vid/ká/ok hgy

1972. június 15.

a foghuzások utáni arcüreg fertőzéseket gyakran több hetes orvosi kezeléssel, nemegyszer műtéti beavatkozással tudták csak gyógyítani. az esetek többségében a műtét elkerülhető és a kezelési idő 10-12 nappal rövidíthető ha a foghuzás utáni arcüreg sérüléseket szájfürdővel kezelik. e gyógymódot dr. tóth andrás főorvos alkalmazta a hévízi gyógyfürdő kórházban. hévízen ez év tavaszától kezdve már öt kezelőhelyen és két kísérleti kezelőhelyen kezelik a betegeket

a gyógymód: az arcüregi nyíláson át naponta négy percig vizet fecskendeznek be, amely az orron keresztül tisztítja a fertőzött részt. a kezeléshez naponta mindössze négy liter 40 c. fokos víz szükséges. a kísérletek bizonyították, hogy a kezeléshez nem feltétlenül fontos a hévízi meleg gyógyvíz. vizcsapból nyert felmelegített ivóvízzel ugyanilyen kedvező hatás érhető el./mt1/

...-

- 6 -

bb 10. könnyűszerkezetek a föld mélyén - alumínium támfalak a bauxitbányákban

i bé/fk bzs hgy

1972. június 15.

a könnyűszerkezetes építkezés nemcsak a föld feletti beruházásokat gyorsítja, korszerűsíti, hanem a föld alatti alkalmazása is számos előnyt jelent. az alumínium elemek, támfalak elsősorban a bauxitbányákban helyettesíthetik a gyorsan korhadó fát és a nehéz vasat. itt különös jelentősége van annak, hogy ezek a biztosító oszlopok vagy sülvegek könnyen mozgathatók is legyenek. a bakonyi bauxitbányák vállalat és a bányászati kutató intézet szakemberei most közösen vizsgálják, a könnyűszerkezetek alkalmazási lehetőségeit és azt, hogy miként tehetik segítségükkel még korszerűbbé, biztonságosabbá a föld alatti munkahelyeket. alkalmazásuknak legfontosabb előfeltétele, hogy a kőzetek mozgásáról, sulyáról pontos adatokat nyerjenek, s ezek birtokában határozzák meg a biztosító berendezések fajtáit és a mód-szereit.

a föld alatti könnyűszerkezetes program része annak a műszaki fejlesztésnek, amely értelmében a bauxitbányák keskeny föld alatti munkahelyeit kibővítik, s az eddigi 3 méter széles kamrák helyett öt méter szélességűre építik ki azokat. a kiszélesített kamrákban a jelenlegi termelékenység másfélszeresére növelhető, s a jövőben alkalmazhatják majd az önjáró biztosító szerkezeteket is. a bakonyi bauxitbányák vállalatnál ugyanis kifejlesztették az önjáró berendezéseknek azt a változatát, amelyet a bauxitbányák sajátos körülményei között is alkalmazhatnak. a munkahelyek kiszélesítését követően valószínű, hogy a világ bauxitbányái közül elsőnek itt áll munkába az az önjáró biztosító berendezés, amelynek elődjei a szénbányákban már hosszú évek óta üzemelnek. /mt1/

..-

bb 11. muzeumba kerülnek a fél évszázados textilgépek

vid/ká bzs hgy

1972. június 15.

a termékeiről világszerte híres békéscsabai kötöttáru-gyárban évente mintegy 1 600 tonna kötöttáru és kelme készül, amelynek zömét mintegy 40 államba exportálják. a gyár gépeinek egyrésze azonban elavult, ami nehezíti és drágítja a korszerű termékek előállítását. a legutóbbi években néhány angol és nszk lánckötős gépeket vásároltak, s most fokozatosan kivonják a termelésből az öreg masinákat. az idén husz millió forintot fordítanak gépek vásárlására. a legidősebb fél évszázada dolgozó kötőgépeket a textilmuzeumnak ajándékozzák./mt1/

7.55/bzs

- 7 -

16 225

bb 12. kihal a legősibb szakma: a pásztorság - szántó föld lesz a baranyai legelőkből

vid/ká bzs hgy

1972. június 15.

a legősibb szakma, a pásztorság a végnapjait éli hazánkban is. népdalaink és népmeséink hőse aggkorba lépett és ha egyszer kiejti kezéből a pásztorbotot, nem lesz, aki felemelje. baranyában ma már szinte megoldhatatlan gondot jelent a pásztorhiány, holott még a közelmúltban is rangot és szép jövedelmet jelentett ez a foglalkozás. az idei tavaszon sok faluban már ki sem hajtották a jószágot.

még nemrég is legalább ezer pásztor - csikós, csordás, kanász, juhász - legeltette, őrizte a jószágot a baranyai határban. jelenleg fele ennyien sincsenek. az égető pásztorhiány is hozzájárult a háztáji állattartás hanyatlásához. a mezőgazdasági üzemek többsége teljes egészében áttért az istállózó állattenyésztésre - a fiatalok ezeken a korszerű telepeken dolgoznak - a háztáji állatállományt azonban tavasztól őszig még a legelőn tartják, illetve ha erre pásztor hiányában nincsen mód, akkor a gazdák inkább lemondanak az állattartásról, főleg a tehéntartásról. jóformán már csak a dráva mentén, az ormánsági falvak határában él a régi pásztorvilág hagyománya.

baranyában jelenleg több mint hatvanezer hold legelőt tartanak nyilván. óriási területről van tehát szó, amelynek haszna azonban távolról sincs arányban a kiterjedésével és termőképességével. sok helyen úgy vénül el a fű, ahogy kisarjad, nem biztosított a legelők célszerű használata. a mezőgazdasági szakemberek ezért a legelőgazdálkodás teljes átformálását tervezik. a terület egy részén mintalegelőt létesítenek, s valóban korszerű, intenzív legelőgazdálkodást folytatnak. az arra alkalmas legelőket viszont feltörik és bekapcsolják a szántóföldi művelésbe, míg a gyenge legelőket - főleg a hegyvidéken - erdősítik. /mti/

-. -

7.58/bzs

- 8 -

To 225

bb. 13. trópusi éjjel után tovább tart a fülledt meleg idő

1/kf/mm/rj hgy

1972. június 15.

a csütörtökre virradó éjszaka igen nagy volt a levegő nedvességtartalma és hajnalban is olyan magas maradt a hőmérséklet, hogy hazánk időjárása a trópusihoz hasonlított.

az éjszaka hazánkon időjárási front vonult végig. a fülledt nedves alsóbb légréteg fölé egy-két fokkal hűvösebb levegő érkezett, ami az amúgy is ingatag légköri egyensúlyt felborította, s ez hozta a levegőt tisztító esőt. a záporokkal, helyenként zivatarokkal pécsről indult csapadékzóna a kora reggeli órákban nyiregyháza környékén hagyta el az országot.

reggelre országszerte csökkent a felhőzet, erősen sütött a nap - s bár a déli-délutáni órákban még szórványosan helyi záporok, zivatarok kialakulására lehet számítani - tovább tart a fülledt meleg idő. /mti/

-. -

bb. 14. „fogaspótló,, buszok

1/kf/rj hgy

1972. június 15.

csütörtöktől előre láthatólag november közepéig szünetel a forgalom a fogaskerekű vasut-vonalának teljes hosszában, megkezdődött a pálya korszerűsítése a népszerű „fogas,,rekonstrukciója.

a munkálatok idején a forgalmat autóbuszokkal bonyolítják le. a kocsik a jános kórház elől a rhédey utcától a szabadság hegyig közlekednek, nagyjából a 21-es autóbusszával, illetve a „fogaséval,, azonos útvonalon. a „fogaspótló,, buszokon a fogaskerekű vasut viteldija, illetve a bérlet érvényes. /mti/

-. -

9.35 rj

- 9 -

1010^{2.0}

6?? 15. hat forinttal olcsóbb a zöldbab, hárommal az uborka - széleskörű árcsökkentés a zöldség-üzletekben

1 kf/mm bzs hgy

1972. június 15.

a nagyvásártelepre csütörtökön összesen 57 vagon áru érkezett a zöldség részére, amelynek kínálata napról-napra javul. növekedett például a zöldbab, a szabadtéri uborka, a cseresznye felhozatal, s a szerdai 10 mázsával szemben ezen a napon már 100 mázsa korai őszibarack került az üzletekbe.

csütörtökre széleskörű árcsökkentés lépett életbe a zöldség bolti hálózatban. egyik napról a másikra a zöldbabot kilónként 6 forinttal, az uborkát 3 forinttal, a ribizlit 2,40 forinttal, a cseresznyét egy forinttal, a kelkáposztát 80 fillérrel árusítják olcsóbban. az újburgonya - a gúl Baba és a rózsza - ugyan 6 forint, de a mind nagyobb mennyiségben érkező fehérfajták 4,60 forintért kaphatók. a zöldborsó kilója 5 forint, a fejeskáposztáé 3 forint, a paradicsomé 28 forint; jóval alacsonyabb, mint tavaly ebben az időszakban volt. /mti/

--

bb 16. halálos végű cseresznye-szedés siklóson

vid/ká bzs hgy

1972. június 15.

életével fizetett a gyümölcs-szedésért engert ferenc 53 éves segéd munkás, siklósi lakos. lezuhant a cseresznyefáról és az alatta álló karóba zuhant. a szerencsétlenül járt embert nyílt mellkasi sérüléssel, életveszélyes állapotban szállították a pécsi orvostudományi egyetem 11-es sebészeti klinikájára. az orvosi beavatkozás azonban már nem segíthetett rajta, belehalt sérülésébe. /mti/

--

bb 17. rétegtanácsok alakultak a kishavas megyei bizottsága mellett

vid/ká bzs hgy

1972. június 15.

diák, ifj. munkás, falusi fiatal és értelmiségi tanács alakult csütörtökön a kishavas megyei bizottsága mellett. a négy rétegtanács - amelyek 24.000 fiatalat képviselnek - a különböző munkaterületeken dolgozó és tanuló ifjúság fokozott érdekvédelmét szolgálják. a képviselt rétegben vizsgálatokat folytatnak és azok alapján javaslatokat, ajánlásokat tesznek a megyei kishavas bizottságnak és egyéb szerveknek.

az alakulás után jóváhagyták a rétegtanácsok munkatervét. a legnépesebb kategóriát képviselő ifj. munkás tanács a pályakezdés anyagi és munkapszichológiai gondjainak enyhítését jelölte meg első feladatánaként. /mti/

--

10.45/bzs 10M¹⁰

- 10 -

bb 18. a diósgyőri kórus vendégszereplése csehszlovákiában

vid/ká bzs hgy

1972. június 15.

a diósgyőri vasas művészegyüttes hatvan tagú csoportja - a vegyeskar és az egy éve alakult kamarakórus - több napos vendégszereplésre csütörtökön csehszlovákiába utazott. a trineci vaskohászati művek párt- és szakszervezeti bizottságának meghívására immár ötödik alkalommal lépnek fel a szlovák kohászvárosban, viszonyozva a trineci művészegyüttes miskolci vendégjátékát. műsorukban klasszikus és mai szerzők művei mellett Bartók, Kodály, Bárdos magyar népdalfeldolgozásai szerepelnek. /mti/

--

bb 19. halálos szurás féltékenységből

1 kf/mm bzs hgy

1972. június 15.

Ignác Sándor 35 éves tatabányai segéd munkás közös munkahelyükön a tatabányai cement- és mészművekben féltékenységből zsebkésével nyakonszurta különváltan élő feleségét. Ignác Sándorné súlyos sérülésébe a kórházba szállítás után belehalt.

a komárom megyei rendőrfőkapitányság előzetes letartóztatás mellett büntető eljárást indított Ignác Sándor ellen. /mti/

--

bb 20. halálos fürdőzések

1 kf/mm bzs hgy

1972. június 15.

Havasi Ferenc 17 éves ipari tanuló fürdés közben az orosz-lányi hőerőmű tavába fulladt.

tiltott helyen fürdött a Balatonfüredi kemping előtt Molnár János 15 éves veszprémi középiskolai tanuló, aki a Balatonba fulladt.

Tolna község határában a Holt Dunaágban tiltott helyen fürdött és a vízbe fulladt Gyovai András 17 éves tolnai ipari tanuló. /mti/

--

11.20/bzs 10M¹⁰

- 11 -

bb 21. közlekedési balesetek

1 kf/mm bzs hgy

1972. június 15.

a somogy megyei bolhó községben kerékpárjával szabálytalan kanyarodás közben összeütközött egy tehergépkocsival gadánecz mária 12 éves iskolai tanuló, aki a baleset következtében a kórházba szállítás közben meghalt.

a megengedettnél gyorsabban és ittasan vezette motorkerékpárját, s az utmenti villanyoszlopnak ütközött berzék községben süítő balázs 24 éves körömi traktoros, aki a baleset következtében a helyszínen meghalt. utasát, hornyák lászló 31 éves körömi traktorost életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /mti/

..-

bb 22. még mindig kelendő a kézikasza - utánpótlási gondok szentgotthárdon

vid-kz/tné bzs hgy

1972. június 15.

negyedmillió kézikaszát adott a belföldi piacra, 120 ezret szállított román és bolgár megrendelőknek az idei aratásra a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár szentgotthárdi üzeme. az aratás gépesítése ugyan világszerte előrehaladt, de a dombos tájakon, a vihartépzás táblákon és egyes erős száru gabonafajtáknál változatlanul nagy szükség van a kézi vágóeszközre. a szentgotthárdi gyár, amely nemrégiben még fél európát ellátta kaszával, az idén sok megrendelést kényszerűségből visszamondott. a fő ok az, hogy az üzemnek nincs elegendő kaszakészítéshez értő dolgozója. a felszabadulásig osztrák szakemberek - az üzem ugyanis ausztriából települt a határszéli szentgotthárdra - féltve őrizték a kaszagyártás titkait. egyetlen helybelit sem tanítottak meg rá, s így azok csak 1945 után sajátíthatták el az ősi mesterséget. számuk azonban egyre fogy, a fiatalokat pedig nem vonzza a régi eszközökkel és módszerekkel történő kaszagyártás. korszerűsítésre pedig legalábbis az eddigi tapasztalatok szerint nincs lehetőség. minden eddigi próbálkozás kudarcra végződött. a szentgotthárdi üzem vezetői nem adják fel a reményt, s továbbra is erőfeszítéseket tesznek, hogy megtalálják a kaszakészítés új, korszerű, a fiatalok számára is elfogadható módszereit. /mti/

..-

11.40/bzs

- 12 -

bb 23. „megfiatalították„ a vén diófát

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

„megfiatalították„ a balaton déli parjának egyik legkedveltebb vendégfogadóját a balatonszárszói vén diófát. bővítésére, korszerűsítésére mintegy 3 millió forintot költöttek. bővítették az étterem befogadó képességét, vadásztermet építettek az épület hátsó szárnyához, korszerűsítették a konyhát és növelték a kapacitását. a kerthelyiség is szebb lett, nagyobb a parkírozó és az ott dolgozók részére megfelelő szociális helyiségeket is kialakítottak. a korszerűsített, bővített népszerű vén diófát csütörtökön adták át rendeltetésének. péntektől ismét változatos ételkülönlegességeivel fogadja vendégeit. /mti/

bb 24. halált okozott a szabálytalan falbontás

1 kf/pá bzs hgy

1972. június 15.

a pesterzsébeti posta utca 5/b. szám alatti ház egyik közfala - figyelmetlen és szabálytalan bontási munka következtében - rádőlt garbacz mihály budapesti segédmunkásra, a ki súlyos sérüléseibe a kórházba szállítás után belehalt. a baleset körülményeinek további tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított. /mti/

..-

bb 25. közlekedési balesetek a fővárosban

1 kf/pá bzs hgy

1972. június 15.

csepelen a rákóczi ferenc uton győri jános budapesti gépkocsiveető nyergesvontatójával szabálytalanul előzött, s összeütközött egy lovaskocsival. a baleset következtében a lovaskocsi utasa homoki jános halászteleki segédmunkás a helyszínen meghalt. a lovaskocsi hajtója, hagymási gyula a baleset színhelyét elsősegélynyújtás és bejelentés nélkül elhagyta, a rendőrség azonban rövid idő alatt felkutatta. győri jános és hagymási gyula ellen a rendőrség őrizetbevétel mellett eljárást indított.

az erzsébet hid budai hidfőjénél gyorsajtás következtében egy vezetőtartó vasoszlopnak ütközött személygépkocsijával szemán józsef 25 éves budapesti gépkocsiveető. a kocsi egyik utasa, sebők kálmán 25 éves baktalórántházai kubikus súlyosan, a gépkocsiveető és másik két utasa könnyebben megsérült.

12.10/bzs

- 13 -

bb 25. /közlekedési balesetek ... 1. folyt./bzs

szabálytalanul haladt át az uttesten és egy motorkerékpár elütötte a xviii. kerületi vöröshadsereg utja és eke utca kereszteződésében paksi gabriella 20 éves budapesti főiskolai hallgatót, akit súlyos sérüléssel szállítottak kórházba a mentők. a motorkerékpár vezetője könnyebben sérült meg.

az v. kerületi bajcsy-zsilinszky uton elmulasztotta a kötelező megállást és tehergépkocsival elütötte cimber anna 12 éves budapesti tanulót kovanez rudolf 47 éves budapesti anyagátvevő, aki ellen eljárás indult.

szabálytalanul haladt át az uttesten a xix. kerületi Lehel utcában bankó zsuzsanna 10 éves budapesti tanuló, akit egy személygépkocsi elütött; a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba.

az Üllői ut és a nagyvárad tér kereszteződésében kijelölt gyalogátkelőhelyen gázolt egy 52-es jelzésű villamossal demény jános budapesti villamosvezető. a gyalogost, dömök lászlóné budapesti adminisztrátort a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. a gázoló villamosvezető ellen eljárást indítottak. /mti/

--

bb 26. „borvonat,, berlinbe

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

csütörtökön „borvonat,, indult az egeri vasutállomásról berlinbe. a német demokratikus köztársaság félmillió palack egeri bort vásárolt, s valamennyit közvetlenül egerből juttatják el az ndk fővárosába. az első 9 vagonos szállítmánytál bikavér és hárslevelű „utazott,, a baráti országba. az egeri borok iránt egyébként is évről-évre nagyobb az érdeklődés külföldön. az elmúlt évben a szovjetunióba másfél millió palack egeri leánykát értékesítettek. a német demokratikus köztársaság az idén vásárolt először palackozott egeri bort. /mti/

--

12.15/bzs

- 14 -

101255

bb. 27. igényelik az öntözést a kapásnövények

vid/kz/rj hgy

1972. június 15.

a meleg júniusi időjárás, napsütés hatására, újból csökken a talajvízkészlet a középtiszavidéken. június első felében alig több mint tizenkét milliméter csapadék hullott, a határ jelentős részén szomjaznak a kapásnövények, a rétek és a legelők is újból igényelik az öntözést. a mezőgazdasági nagyüzemek eddig 41.500 hektárra juttattak mesterséges csapadékot. ez a terület azonban mintegy huszonhatezer hektárral kevesebb, mint amennyire vízhasznosítási szerződést kötöttek. pedig a példák sokasága bizonyítja, hogy az öntözés megtérülő befektetés. az a 3.500 hektár buzavetés, amely a száraz időszakokban elegendő mennyiségű mesterséges csapadékot kapott, öt-hat mázssal nagyobb termést ígér hektáronként. a cibakházi vörös csillag, a kőtelki ady tsz-ben, a tiszasülyi állami gazdaságban megöntözött kukorica és cukorrépa vetések, takarmány-növények messze meghaladják fejlődésben a száraz művelésűeket.

a vízügyi szervek és társulások teljes öntözési készenlétet tartanak és sokoldalúan segítik a mezőgazdasági üzemeket. hét közös gazdaságban, jászkiséren, kunhegyesen, tiszánán és másutt szerződés alapján rendszeres szaktanácsadást adnak a tsz-eknek. husznál több gazdaságban bérüzemeltetést végeznek, illetve öntözőberendezéseket adtak kölcsön. /mti/

--

bb. 28. hat felsőoktatási intézmény és a baranya megyei tanács együttműködése

vid/kz/rj hgy

1972. június 15.

baranya megye tanácsa szocialista együttműködési szerződést kötött a pécselt működő hat egyetemmel, illetve főiskolával. a szerződést csütörtökön írták alá, egyfelől horváth lajos, a megyei tanács elnöke, másfelől az orvostudományi egyetem, a jogtudományi egyetem, a közgazdaságtudományi egyetem, a tanárképző főiskola, a műszaki főiskola és a zeneművészeti főiskola vezetői. az ünnepi eseményen jelen volt bocz józsef, az mszmp baranya megyei bizottságának titkára is. a kétoldalu szerződések keretjellegetűek. a tanácsai szakigazgatási szervek és az egyetemi - főiskolai tanszékek ezután dolgozzák ki az együttműködés részletes programját.

/folyt.köv./

12.23 rj

- 15 -

101300

bb. 28. / hat felsőoktatási... 1. folyt./rj

valamennyi szerződés előirányozza a tudományos kutatómunkában és a szakmai képzésben, továbbképzésben való szoros együttműködést. ezen túlmenően az orvostudományi egyetem- többek között- szakmai támogatást nyújt a tanácsai irányítás alatt működő egészségügyi intézményeknek. a jogtudományi egyetem oktatói részt vesznek az állami élet és a közigazgatási szervezet fejlesztésére irányuló tevékenységben. a közgazdaságtudományi egyetem konzultációkkal és szakvéleményekkel segíti a tanácsot a távlati és területfejlesztési tervek kidolgozása, megvalósítása során. a tanárképző főiskola közreműködik a megye közigazgatási-közművelődési problémáinak feltárásában és megoldásában. a műszaki főiskola rendelkezésére bocsátja a tanács területfejlesztési programjához a meglévő technikai eszközeit, így például a számítógép-központját, laboratóriumait. a zeneművészeti főiskola tanárai és hallgatói a muzeummal közösen részt vesznek a falvakban folyamatban lévő népzenei kutató, gyűjtő és feldolgozó munkában.

a megyei tanács és a felsőoktatási intézmények vezetői a szerződés aláírásakor úgy határoztak, hogy 1974-ben újabb együttes ülésen vitatják meg az együttműködés addigi tapasztalatait, továbbfejlesztésének lehetőségeit. /mti /

-.-

bb 29. két hét múlva békekölcsön sorsolás

1 kf/kf bzs hgy

1972. június 15.

az országos takarékpénztár két hét múlva, június 29-én és 30-án, budapesten rendezi a ii., a iii. és a iv. békekölcsön 1972. első félévi sorsolását.

június 29-én a ii. békekölcsön huzásán 147 700 kötvényre 38,7 millió forint jut. másnap először a iii. békekölcsönből 697 850 kötvényre 89,8 millió forintot, majd a iv. békekölcsön 428 500 kötvényére 55,2 millió forintot sorsolnak ki. a kétnapos huzáson a három békekölcsönből összesen 1 274 050 kötvény számát huzzák ki 183,7 millió forint nyeresémmel és törlesztéssel.

a kötvények beváltása július 10-én kezdődik. /mti/

12.50/bzs

- 16 -

101310

bb 30. tíz nap múlva aratnak bács-kiskun megyében

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

tíz nap múlva aratnak az ország legnagyobb határu megyéjében, bács-kiskunban. a vidék mintegy 215 ezer holdnyi gabonaföldjén gyorsul az érés. a már aransárga őszi árpák, rozsok kálászaiban acélosodnak a szemek. ezzel kezdetét vette az aratási ügylet, hogy időben munkához láthassanak a gépek.

az állami és termelőszövetkezeti gazdaságokban mindenütt megtartották az aratás előtti gépszemlét. a szakemberek megállapítása szerint elegendő a géppark. az újabbakkal együtt félezer kombájn vár indulásra, s több helyen üzemképes állapotba hozták a kéveköti aratógépeket is. az eddigi felmérések szerint különösen az alkatrészellátással sem lesz baj: kilencmillió forint értékű alkatrészt tárol az agroker bács-kiskun megyei vállalata. ezzel szemben célszerű lenne, ha a gazdaságok üzemanyagot tartálékolnának. a csucsidényben ugyanis az idén sem látszik biztosítottak a folyamatos ellátás.

az előző éveknél gazdagabb termést ígérő gabonaföldek termésének elhelyezésére jól összehangolt kooperációra lesz szükség az idén. a gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat magtárai szűknek bizonyulnak, a leszerződött gabonamennyiség tárolására. a vállalat ezért tárolási szerződéskötéshez keresi a partnereket. bács-kiskun megyében az idén 15 ezer vagon gabonát várnak a központi tárházak. ebből négyezer vagon gabonát kell majd szükségraktárakban elhelyezni, vagy a szabadban, fóliasátrak alatt tárolni. /mti/

-.-

bb 31. a magyar agrártudományi egyesület talajtani társaságának vándorgyűlése szombathelyen

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

csütörtökön megkezdődött szombathelyen, a magyar agrártudományi egyesület talajtani társaságának kétnapos vándorgyűlése. a nyugat-magyarországi erdőtalajok meliorációjának kérdéseivel foglalkozó vándorgyűlésen a hazaiak mellett szovjet, egyiptomi, osztrák, perui, bolgár, ndk-beli, csehszlovák és lengyel szakemberek is részt vesznek.

/folyt. köv./
12.55/bzs

101310

- 17 -

bb 31. /a magyar ... 1. folyt./bzs

dr. soós gábor, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese bevezető előadásában hangsúlyozta, hogy a termelés racionalizálása és az egyéb népgazdasági ágak fejlődése következtében a mezőgazdaságilag hasznosított terület állandóan csökken. ez a csökkenés 1938-tól 1971-ig elérte a 700 ezer hektárt. ezért a föld védelmét az egész társadalom ügyévé kell tenni.

szocialista viszonyaink között a talajmelioráció alapját az 1961. évi földtörvény alapozta meg. a komplex meliorációs munkák anyagi alapjait pedig a 3004-es kormányhatározatok és egyéb jövedelemszabályozó intézkedések teremtették meg. az állam a fel szabadulás óta 11 milliárd forintot fordított a földek javítására. három millió hektár területre készültek el a meliorációs tervek. a negyedik ötéves tervben ötmilliárd forintot költ a népgazdaság meliorációra. az előadó végül elismeréssel szólt a nyugat-magyarországi komplex meliorációs munkákról, amelyek mintegy 200 ezer hektárt érintenek.

dr. soós gábor bevezetője után megkezdődtek a szakelőadások, amelyeket élénk vita követett. délután megnyitották a savaria szálló télikertjében a talajmeliorációs munka eredményeit dokumentáló kiállítást.

a vándorgyűlés résztvevői pénteken egyházasrúdocon és bajánsenyén tanulmányozták a komplex melioráció hatását. /mti/

..-

bb 32. időjárásjelentés

bzs hgy

1972. június 15.

a meteorológiai intézet jelenti június 15-én 12 órakor:

tovább tart a meleg idő

közép-európán keresztül még mindig egy hőmérsékleti választóvonal húzódik: ettől nyugatra hűvösebb, keletre 5-6, leningrád térségében 12 fokkal melegebb az idő az átlagosnál. az elmúlt 24 órában a választóvonal igen lassan megindult északkelet felé. így az ottani nagy meleget fokozatosan mérsékli. az ibériai-félszigeten át a földközi-tenger nyugati medencéjébe hűvös levegő áramlik. ez a levegő az előtte lévő száraz meleget az appenini- és balkán-félszigeten keresztül köztér, illetve kelet-európa felé mutató pályára irányítja. emiatt a kárpát-medencében továbbra is meleg marad az idő.

/folyt. köv./
13.30/bzs

- 18 -

161545

bb 32. /időjárásjelentés 1. folyt./bzs

hazánkban szerdán az északi országrészben változóan felhős volt az ég, 3-6 órán át sütött a nap. délen kevés volt a felhő, 8-11 óras napfénytartamot jelentettek. sokfelé volt zápor, zivatar. a lehullott csapadék mennyisége 8 mm alatt maradt, csak hidasnémetiben érte el a 11, nagykőnyiban 15 mm-t. a legmagasabb hőmérséklet az északi országrészben 24-27, máshol 28-31 fok között volt. hajnalra 13-18 fokig hűlt le a levegő. délelőtt derült volt az ég, a déli szél fokozatosan megélénkült, 11 órára 23-28 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 23,2 fok volt, a százéves átlagnál 4,0 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 24 fok.

várható időjárás péntek estig:

főként nappali felhőképződés, néhány helyen záporral, zivattal. mérsékelt, napközben megélénkülő déli, délnyugati szél. fülledt, meleg marad az idő.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 13-18, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 27-31 fok között.

/mti/ a duna vízállása budapestnél: 277 cm, 21,0 fok.

..-

bb 33. tájékoztató az üdülési célra bérbeadott lakások és nyaralók béréről, jövedelmi adójáról

1 sl/fk bzs hgy

1972. június 15.

mint ismeretes, a jogszabályok lehetővé teszik, hogy a lakástulajdonos, haszonélvező vagy bérlő, lakásának egy részét - bizonyos esetekben egész lakását is - más személynek üdülés, pihenés céljára albérletbe vagy bérbe adja. e rendelkezések helyes értelmezése és alkalmazása szempontjából azonban az utóbbi időben bizonytalanság, félreértés volt tapasztalható. különösen abban a kérdésben nem volt egységes a jogszabályok értelmezése, hogy az említett bérbe, albérletbe adás esetén a lakással rendelkező milyen összegű bérre tarthat igényt, illetve a bérbeadás különféle eseteiben milyen összegű általános jövedelemadót kell fizetni. a jogszabályok helyes alkalmazása és értelmezése kérdésében az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, valamint a pénzügyminisztérium együttes közleményt dolgozott ki, amelyet néhány napon belül közzétesznek az építésügyi értesítőben, valamint a pénzügyi közlönyben.

/folyt. köv./
13.36/bzs

- 19 -

1105

bb 33. /tájékoztató ... 1. folyt./bzs

a közlemény mindenekelőtt rámutat arra, hogy a lakásnak üdülés, pihenés céljára történő hasznosítása csupán ideiglenes jellegű lakáshasználatnak számít.

a hasznosítás szabályai másként alakulnak, ha az említett célra valaki saját tulajdonu lakását vagy annak egy részét adja bérbe, és másként, ha lakását vagy annak egy részét a lakás bérlője hasznosítja.

saját tulajdonu lakását másnak üdülés, pihenés céljára akár idegenforgalmi szerv részére vagy e szerv közreműködése nélkül közvetlenül - részben vagy egészben bárki hasznosíthatja. az ilyen esetben az albérletbe adásra vonatkozó lakásügyi korlátozó jogszabályok nem alkalmazhatók. ha ilyen esetben a hasznosítás idegenforgalmi szerv közreműködésével történik, a bér összegében a lakás tulajdonosa és az idegenforgalmi szerv szabadon állapodhat meg. ebben az esetben az általános jövedelemadó alapja az idegenforgalmi szerv által kifizetett havi díj összege, amelyből - a bér összegétől függően - a kifizető 4-20 százalékos jövedelemadót köteles levonni.

ha a lakás tulajdonosa az egész lakást idegenforgalmi szerv közreműködése nélkül adja bérbe üdülési vagy pihenési célra, , ugy a bér legfeljebb kétszer akkora lehet, mint amennyit a jogszabályok alapján egyébként a lakás béreként meg lehet állapítani. ilyen esetben az adó alapja a bruttó bevétel 30 százaléka, amely után 6 százalékkal kezdődő progresszív adót kell fizetni.

ha a lakás tulajdonosa az említett célra lakásának csupán egy részét adja idegenforgalmi szerv közreműködése nélkül albérletbe, illetve bérbe, ugy az egyébként megállapítható lakbérnek legfeljebb háromszorosát számíthatja fel a tulajdonos, de természetesen a lakásnak csak arra a hányadára, amit az üdülni szándékozó bérlő ténylegesen használ. az adó alapja ebben az esetben a bruttó bevétel 80 százaléka, mely után 6 százalékkal kezdődő progresszív adót kell fizetni.

a bérlakásnak általában csak egy részét adhatja albérletbe a bérlő másoknak üdülésre, pihenésre. ez esetben természetesen érvényesek az albérletre vonatkozó korlátozó jogszabályi rendelkezések. /folyt. köv./

13.40/bzs

- 20 -

14⁰¹/₁₀

bb 33. /tájékoztató 2. folyt./bzs

albérletbe a lakás lakószobáinak legfeljebb 50 százalékát lehet kiadni. ezen túlmenően a lakáson belüli zsufoltság elkerülésére a lakásba csak annyi albérlet fogadható be, hogy a lakásban lakó személyek mindegyikére legalább 6 négyzetméter lakószoba alapterület jusson.

az egész lakást a bérlő csak a lakásügyi jogszabályokban ismertetett esetekben adhatja albérletbe, például, a bérlő katonai szolgálatának, kórházi ápolásának idejére, illetve amíg lakóhelyén kívül dolgozik.

a nem állami szerv tulajdonában lévő lakás bérlője az albérletbe adáshoz a tulajdonos, vállalati bérlakás, szolgálati lakás vagy átmeneti lakás esetében pedig a lakással rendelkező szerv előzetes hozzájárulását köteles kikérni.

ha a bérlő lakását, illetve annak egy részét mások üdülés céljára idegenforgalmi szerv közreműködésével adja albérletbe, a felek a bér összegében szabadon állapodhatnak meg. ilyen esetben az általános jövedelemadó alapja az idegenforgalmi szerv által kifizetett havi díj, amelyből - a bértől függően - a kifizető szerv 4-20 százalékos adót köteles levonni.

ha a bérlő egész lakását idegenforgalmi szerv közreműködése nélkül hasznosítja, ugy legfeljebb a törvényes lakbér háromszorososa lehet a bér. ha pedig a bérlő lakásának csupán egy részét adja albérletbe, ugy az albérlet által használt helyiség arányában a lakbérhányad háromszorosát számíthatja fel az albérletbe adó. az adó alapja mindkét esetben a bruttó bevétel 80 százaléka, amely után 6 százalékkal kezdődő progresszív adót kell fizetni.

a lakás tulajdonosa, hasznélvezője, bérlője kizárólag az említett módokon hasznosíthatja lakását vagy annak egy részét üdülési célokra. az ettől eltérő hasznosítás jövedelme után a bruttó bevétel 80 százalékanak megfelelő általános jövedelemadót kell fizetni.

a tulajdonos üdülőjét /hétvégi házát, nyaralóját/ üdülési, pihenési célra idegenforgalmi szerv közreműködésével vagy anélkül közvetlenül is korlátozás nélkül hasznosíthatja. a bér összegében a felek szabadon állapodhatnak meg. ha a hasznosítás idegenforgalmi szerv útján történik, az adó alapja az idegenforgalmi szerv által kifizetett havi díj, amely után 4-20 százalékos adót kell fizetni. ha a hasznosítás idegenforgalmi szerv közreműködése nélkül, vagyis közvetlenül történik, ugy a bruttó bevétel 30 százalékát kell általános jövedelemadó címén befizetni. /mti/

13.52/bzs

- 21 -

14⁰¹/₁₀

szervezőségekre figyelmébe.

a mai bb. 18. számú /a diósgyőr... / című hírnököt teljes egészében

v i s s z a v o n j u k ! ! ! ! !

/mt1/

--

bb. 34. magyar panoráma - negyedszer jelent meg a nagy utikönyv

1/ba/rj hgy

1972. június 15.

negyedikben jelent meg Magyarország részletes idegenforgalmi utikönyve a medicina könyvkiadó gondozásában, a panoráma idegenforgalmi szerkesztőség összeállításában. az új kiadványt mutatták be csütörtökön a sajtó képviselőinek az újságíró klubban az országos idegenforgalmi tanács, a muosz idegenforgalmi szakosztálya, a panoráma és a medicina közös sajtótájékoztatóján.

az utikönyvirodalom növekvő idegenforgalmi szerepéről dr. Tamás György, az országos idegenforgalmi tanács titkára tartott előadást. az idegenforgalom ma már nem nélkülözheti a korszerű tájékoztatót. az utikönyvek kiadása új könyvkiadói profilt honosított meg, amelynek legújabb terméke hazánkban a Magyarország iv. kiadása. a kiadvány ezernél több várost és községet mutat be, s elsődleges feladata, hogy az utóbbi években fokozódó utazási kedvnek megfelelően a teljességre törekedve minden, turizmus szempontjából érdemleges részletében bemutassa hazánkat. a könyv elkészítésében többszáz idegenforgalmi szakember, szakíró vett részt. az adat- és anyagszolgáltatásban mintegy ezer várost és községi tanács működött közre.

a korábbi évek utikönyveinek „tulságosan lelkendező, hangvételével szemben az új kiadvány szerkesztésénél elsősorban a tárgyilagosságra, és a praktikus tudnivalókra fordítottak nagy gondot, s a kevésbé ismert, de a népszerű kirándulóhelyekkel méltán vetekedő hazai idegenforgalmi területekre is felhívja a figyelmet.

a Magyarország utikönyv négy nyelven jelent meg, a magyar kiadás 38 ezer példányban, az idegennyelvű kiadásokkal együtt pedig a példányszám meghaladja a százezret. az új könyvet a jövő héten kezdik árusítani. /mt1/

--

bb. 35. új létesítmények Kecskeméten - a városi tanács ülése

vid/kz/rj hgy

1972. június 15.

a középtávú tervidőszak első évének gazdálkodásáról, a megyeszékhely fejlődéséről tárgyalt csütörtökön Kecskemét város tanácsa. a rendelkezésre álló különböző pénzeszközökből 247,6 millió forintot költöttek Kecskemét kulturális, szociális és kommunális fejlesztésére, illetve fenntartási célokra. a célcsoportos beruházások közül legnagyobb arányú volt a lakásépítés: 272 újabb családi otthont adtak át az új széchenyi-városrészben.

/folvt.köv./

bb. 35. / új létesítmények... 1. folyt./rj

nem tanácsi erőforrásokból további 414 lakás készült el a városban. Kecskemét új városközpontjában hozzákezdtek egy 288 lakásos óriási szalagház kivitelezéséhez, amelyet 1973-ban adnak át. tavaly, egyetlen év alatt 200 új - részben ideiglenes jellegű - óvodai helyet létesítettek, de az óvodai gondok végleges megoldásától még távol van a város. a vállalatok által 1975-ig felajánlott mintegy 9 millió forint pénzeszeg és társadalmi munka felhasználásával bővítik tovább a város óvoda-hálózatát. még az idén megkezdik két új óvoda építését, amelyekben 175 kisgyereknek jut majd hely. /mt1/

--

:bb. 36. javítani kell a kereskedelem áralakító munkáját

vid/kz/rj hgy

1972. június 15.

a Csongrád megyei népi ellenőrök a közelmúltban megvizsgálták, hogy a nagy és a kiskereskedelmi, továbbá a vendéglátóipari vállalatok, valamint áfeszek hogyan segítik árpolitikájukkal gazdasági céljaink megvalósítását, a lakosság áruellátásának a javítását. általánosságban megállapították, hogy csaknem minden vizsgált helyen szolid árpolitikára, az olcsóbb cikkek forgalmi részarányának növelésére törekcsenek. az élelmiszer kereskedelemben például azt tapasztalták, hogy nem a nagyobb árérzékenységével, hanem a forgalom emelésével, a választék bővítésével kívánják növelni a vállalati nyereséget. ennek eredményeként a korábbi évhez viszonyítva csökkent az árérzékenység a megyei fűszertréfé és a megye két élelmiszer kiskereskedelmi vállalatánál.

a lakosság jobb ellátása érdekében az élelmiszer szakmában a maximált illetve a kialakult piaci árnál olcsóbban hoztak forgalomba nagymennyiségű burgonyát, tojást, stb, felhasználva erre a célra a rendelkezésükre álló kockázati alapot. a ruházati szakmában a szezonvégi kiárusítások és más alkalmakkor 1971-ben tizenkét millió forintnyi engedményt adtak a vásárlóknak. sokmillió forint árengedményt tett lehetővé a más területen felhasznált kockázati alap összege is.

a jó példák mellett a népi ellenőrök általános megállapítása az is, hogy javítani kell a kereskedelem áralakító munkáját, s ehhez meg kell teremteni a megfelelő szervezeti kereteket, a személyi és technikai feltételeket.

a feltárt hiányosságok megszüntetésére huszonegy javaslatot juttatnak el az illetékesekhez, az országos anyag és árhivatalhoz, a belkereskedelmi minisztériumhoz és a különböző vállalatokhoz, szövetkezetekhez. egyebek között sürgetik az ármunkában résztvevő dolgozók szakmai felkészültségének növelését, tapasztalatcserék szervezését, a vállalatok belső mechanizmusának korszerűsítését. /folyt.köv./

14.08 rj ^{uo} M P

- 23 -

bb. 36. / javítani kell,... 1. folyt./rj

javasolják, hogy minden szövetkezetenél hozzák létre az áruk alakításával foglalkozó csoportokat. a fogyasztói igények teljesebb megismerésére bővítsék információs rendszerüket és ahol még nincs meg dolgozzák ki az ármunka ügyrendjét, teremtsék meg ennek a munkának szervezeti kereteit.

a vizsgálatnál tapasztalták, hogy a harmadik árformába tartozó cikkeknel a lehetséges áremelés döntő többségét már az ipar felhasználja. az áreltérítésre még csekély lehetősége marad a nagykereskedelemnek, a kiskereskedelemnek azonban már nem. így a harmadik árforma nem éri el tervezett célját a népi ellenőrök szerint, ezért javasolják, hogy az ide tartozó cikkek körét szűkítsék, megfelelő vizsgálatok után.

a népi ellenőrök megállapították azt is, hogy a konfekciós cikkek magas ára lassan a forgalom növekedésének gátlójává válik. az ipar ugyanis lényeges minőségi változtatás nélkül, új elnevezések, új model és új cikkszámok bevezetésével növeli az árakat. ezért javasolják az illetékeseknek, hogy a konfekcióiparnál mindezt széleskörűen vizsgálják meg, s ha az indokolatlan áremeléseket valóban tapasztalják tegyenek megfelelő intézkedéseket.

egy-egy cikkénél az iparban és a kereskedelemben alkalmazott különféle árformák azonos szintre hozására és sok egyéb hibának itélt gyakorlat kijavítására tették meg a javaslatokat a csongrád megyei népi ellenőrök. /mti/

--

bb. 43. budapesten ülésezik a kereskedelmi dolgozók szakszervezeti nemzetközi szövetségének elnöksége

i/kf/tm/rj hgy

1972. június 15.

csütörtökön és pénteken budapesten ülésezik a kereskedelmi dolgozók szakszervezeti nemzetközi szövetségének elnöksége.

a kétnapos ülés résztvevőit csütörtökön reggel a kereskedelmi-, pénzügyi - és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének székházában a „házigazda”, Ligeti László, a kpvd sz főtitkára köszöntötte. a nemzetközi szövetség elnöksége adam ghertinisan főtitkár elnökletével megvitatta a kereskedelmi dolgozók munkaidejével, az üzletek nyitvatartásával kapcsolatos kétnapos budapesti nemzetközi konferencia tapasztalatait. az elnökségi ülés fő napirendje: az ősszel kairóban megrendezendő kereskedelmi szakszervezeti világkonferencia előkészítése. /mti/

--

14.18 rj

14^{uo}
10

- 24 -

bb 38. a pest megyei kishajózási és javító vállalat

vid gő/ká bzs hgy

1972. június 15.

közli, hogy június 16-tól nagymaros és dömös között átkelő hajójáratot indít. /mti/

--

bb 39. korszerű árvédelmi töltést kap a zagyva

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

a kelet-magyarországi vízügyi tervező vállalat - a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság megbízásából - elkészítette a zagyva szolnok-szászberek-jászberény közötti szakaszának töltéscsökkentési és mederrendezési tanulmánytervét. a tiszta torkolatától a tarna betorkolásáig, a folyó mindkét oldalán korszerű árvédelmi töltést építenek, átvágják az elfajult mederkanyarulatokat. emellett korszerűsítik az árvízvédelmi töltésekben lévő műtárgyakat, továbbá három elektromos szivattyútelep kiépítését tervezik. a malomzugi, a gulyáséri és a kenderéri zsilipnél létesítendő szivattyútelepek a belvizet emelik majd át a zagyva medrébe. a tervezett száztizennégy kilométer hosszú stabil töltésrendszer kiépítése száznyolcvanhárom millió forintba kerül. a kivitelezési munkákat a terv szerint a negyedik ötéves tervben kezdi meg. /mti/

--

bb 40. felhasználható: 17 óra után!

nemzetközi bridzsverseny keszthelyen

vid/ká bzs hgy

1972. június 15.

keszthelyen, a városi művelődési központ rendezésében csütörtökön nemzetközi bridzsverseny kezdődött. a balatonparti város immár hagyományos versenyére 25 csapat és 100 páros versenyző nevezett, többek között csehszlovákiából, romániából és az amerikai egyesült államokból. a szombaton kezdődő párosversenyekre újabb külföldi versenyzők érkeznek. csütörtök délután bonyolították le a vii. helikon kupa csapatversenyét. /mti/

--

14.20/bzs

- 25 -

14^{uo}
10

bb 41. halált okozott a gyorshajtás

i kf/pá bzs hgy

1972. június 15.

szerencs és miskolc között ferenczi sándor 46 éves szerencsi lakatos személygépkocsijával gyorshajtás közben áttért az uttest menetirány szerinti baloldalára és az árokba borult. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, kascsák józsef 23 éves sátoraljaujhelyi lakatos a helyszínen meghalt. a gépkocsi vezetője ellen eljárás indult. /mt1/

--

bb 42. ki látta a balesetet?

fk bzs hgy

1972. június 15.

május 27-én 18 óra körül a budapest xx. kerület /soroksár/ marx károly ut és erzsébet utca kereszteződésében vécsi sándor 23 éves kecskeméti lakos motorkerékpárral elütötte baksbachner ferencné 77 éves nyugdíjas, budapesti lakost. a mentők mindkét személyt súlyos sérüléssel szállították kórházba. a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete kéri azokat a szemtanúkat, akik a balesetet látták és arra vonatkozóan felvilágosítást tudnak adni, jelentkezzenek budapest ix. kerület, nádasy utca 1-3. szám. 1. emelet 104. számú szobában, vagy telefonon, a 341-560/175 mellékállomáson. /mt1/

--

bb 37. országos ankét a betontechnológiák korszerű gépesítéséről

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

csütörtökön pécsen megnyílt a betontechnológiák korszerű gépesítésével foglalkozó kétnapos országos ankét. több mint száz szakember részvételével lezajló tanácskozás első napján rámutattak, hogy az építkezéseknél - az előregyártott szerkezetek mellett - mind nagyobb mértékben van szükség helyszínen készített igényes vasbetonszerkezetekre is. a korszerű betontechnológia korszerű munkaszervezést és igen szigorú technológiai fegyelmet követel. megengedhetetlen, hogy szervezési gondok miatt hosszabb-rövidebb ideig kihasználatlanul álljanak a drága gépláncok, mert akkor elvesztik előnyüket. felhívták a figyelmet arra is, hogy a hazai gépgyártóipar nem foglalkozik átfogóan építőipari gépek gyártásával. vannak ugyan kezdeményezések néhány géptípus előállítására, az alkalmazott berendezések jelentős részét azonban importálni kell. e körülmény különösen fontossá teszi a körültekintő beszerzést. a vásárlásnál egyaránt fontos szempont tehát a gép teljesítőképessége, a karbantartás, alkatrészutánpótlás lehetősége, s a beszerzési reláció. a gyakorlat azt mutatja, hiába szereznek be egyes vállalatok magas színvonalú gépet, ha nem gondoskodtak előre megfelelően képzett üzemeltető személyzetről. /folyt.köv./

14.25/bzs

- 26 -

bb 37. /országos ankét ... 1. folyt./bzs

huszonöt éves tapasztalat az is, hogy a külföldről beszerzett egyedi gépek alkatrészpótlása házilag rendkívül drága. emellett a felhasznált anyag eltérő volta miatt minőségileg sem helyettesíti az eredeti alkatrészt. mindezeknek típusszükítésre kell ösztönözniük a vállalatokat a gépesítésnél. az ankét hasznos, jó tanácsokkal szolgál erre is.

a tapasztalatcsere során, a pécsi székhellyel működő baranya megyei állami építőipari vállalat ismerteti a témával kapcsolatos fejlesztési programját. folyamatban van egy alagut-zsalus alapozási rendszer kidolgozása, az ehhez szükséges géplánc beszerzése. előreláthatóan augusztusban kezdi meg a munkát a mecsekaljai város legújabb lakónegyedében, kertvárosban. a géplánc alkalmazásától a minőség javítását, élőkommunka megtakarítást és a tizenöt ezer lakosu új negyed kivitelének gyorsítását várják. /mt1/

--

bb 44. műemlékfilmeket vetítenek a déli balatonparti mozikban

vid/fm bzs hgy

1972. június 15.

csütörtöktől műemlékfilmeket is vetítenek a déli balaton part nagyobb filmszínházaiban: síófokon, balatonlellén és fonyódon. a filmeket később a járási és a nagyobb községi mozikban is bemutatják. /mt1/

--

bb 45. spanyolországi vendégszereplésre utazott a veszprémi kórus

vid/fm bzs hgy

1972. június 15.

veszprém város vegyeskara - zámbó istván liszt-díjas karnagy vezetésével - csütörtökön spanyolországi vendégszereplésre utazott. a látogatással a veszprémi nemzetközi éneklő hetek népszerű karnagyának, oriol martorellnek és kórusának veszprémi vendégszerepléseit viszonyozzák. /mt1/

--

14.30/bzs

- 27 -

14°
10

bb 46. a bíróságok működéséről tárgyalt a veszprém megyei tanács
vid/fm bzs hgy 1972. június 15.

a veszprém megyei tanács csütörtöki ülésén többek között a megyei bíróság helyzetéről, s a népi ülnökök tevékenységéről tárgyalt.

az ülésen szó esett arról, hogy veszprém megyében évente mintegy tízezer peres ügyet tárgyalnak a bíróságok. a perenkívüli ügyeket s a panasznapokat is számítva, a megye bírái évente mintegy hetvenezer állampolgárral kerülnek kapcsolatba. a bűnözési statisztikák - hosszabb távon - csökkenő tendenciát mutatnak. tavaly például 1200 ügyet tárgyaltak kevesebbet, mint 10 esztendővel korábban. emelkedett azonban az erőszakos bűncselekmények aránya és nincs csökkenés az élet- és testi épség elleni büntettekénél.

az elmúlt évben az elítéltek egyötöde társadalmi tulajdon ellen elkövetett bűntett miatt került bíróság elé. az ipari üzemekben kevesebb a társadalmi tulajdon elleni bűntett, nővekszik azonban az ilyen bűncselekmények aránya a mezőgazdaságban, elsősorban a tsz-ek melléküzemágaiban.

az ülésen foglalkoztak annak a 600 népi ülnöknek a munkájával, akik veszprém megyében élettapasztalataik, természetes igazságértezőik, sajátos szakképzettségük alapján jól kiegészítik és segítik a bírák munkáját. /mti/

--

bb 47. öregek napközi otthona szekszárdon
vid/fm bzs hgy 1972. június 15.

szekszárdon csütörtökön megnyílt a város első és tolna megye tizenhetedik - öregek részére berendezett - napközi otthona. az új intézményben napközben huszonhat nagyrészt magára maradt, egyedül élő idős ember tartózkodik és ebédet is kap. /mti/

--

14.35/bzs

- 28 -

14¹⁰/₁₀

bb 48. az aszu védelmében - új szabványról tárgyalt a tokaj-hegyaljai rekonstrukciós bizottság

vid/kz bzs hgy 1972. június 15.

csütörtökön sárospatakon a rákóczi várban ülést tartott a tokajhegyaljai rekonstrukciós bizottság. két jellegzetes hegyaljai bor - az aszu és a szamorodni - új szabványtervezetét vitatta meg. a hamisítások kiküszöbölését célzó szabványtervezet szerint tokaji aszunak az a bor nevezhető, amelyet tőkén aszusodott, vagy nemesen rothadt és szüretkor külön szedett szőlőbogyó tésztaeserűvé feldolgozott anyagára öntött must vagy bor szeszes erjedése után nyertek és meghatározott mennyiségű természetes cukrot, illetve cukormentes vonadékanyagot tartalmaz. a tokajhegyaljai borvidéken termelt aszut tilos máshol termelt musttal és borral házasítani. csak olyan aszubort szabad forgalomba hozni ilyen elnevezéssel, amely a tokajhegyaljai borvidéken fekvő szőlőben termelt és amelyet ezen a borvidéken meghatározott eljárással és meghatározott összetételben állítanak elő. a palackokra címkét kell ragasztani, s ezen az összes lényeges adatokat fel kell tüntetni. kimondja a szabványtervezet, hogy a tokaji aszut kizárólag állami ellenőrző jeggyel ellátva és csak palackozva szabad forgalomba hozni, jellegzetes alakú, szintelen palackban. a palackozott tokaji aszunak a töltés napját követően legalább egy évig meg kell felelnie az előírt minőségi követelményeknek. a szabvány három-, négy-, öt- és hat-puttonyos aszu készítését engedélyzi.

a világhírű borvidék másik jellegzetes borfajtájára - a szamorodnira - hasonlóan szigorú előírásokat tartalmaz a szabványtervezet. kimondja például, hogy huszonegy cukorfokosnál gyengébb mustból előállítani nem lehet. a két szabványtervezetet a bizottság jóváhagyás végett illetékesek elé terjeszti. /mti/

--

bb 50. kitüntetés

i sl/fk bzs hgy 1972. június 15.

a népköztársaság elnöki tanácsa molnár ferencnek, a szot társadalombiztosítási tanács elnökének 70. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetést gál lászló, a szot titkára adta át. /mti/

--

14.50/bzs

- 29 -

bb 49. piacon a korai sárgabarack

vid/kz bzs hgy

1972. június 15.

megérkezett az első sárgabarack-szállítmány a bács-kiskun megyei mezőtermék kecskeméti felvásárlótelepére. a „híresség”, folyamatos felhozatalával azonban csak a jövő héttől számol a kereskedelem. annak ellenére, hogy az idei tavasz nem kedvezett a barackosoknak, sok helyen fagy károsította a termést, az előző éveknél gazdagabb hozammal számolnak a kertészek. a kevesebb termés szebben kifejlődött a fán, s így egyenletes nagyságúak a gyümölcsök. ez növeli súlyát, minőségét, s így a becsulések szerint 2200-2500 vagonnyi termést érlelnek a fák. szedés-kor majdnem másfél millió barackfát kell számbavenni a megyében. a kereskedelem és az ipar felkészült a gyümölcs fogadására. a mezőtermék mintegy 1200 vagonnyit vesz át a termelőktől, s továbbit hazai, illetve külföldi értékesítésre. az állami gazdaságokból közvetlen indítják a barackkal megrakott hűtő camionokat az országhatáron túlra. a távolabbi megrendelőkhöz - a finnnek és a svédek részére - az idén is repülőgéppel küldik a homok illatos gyümölcsöt, az izérről, zamataról híres kecskeméti kajszit. a konzervgyárak szeszfőződé is feldolgozni valóhoz jutnak. az utóbbi évek kevés terméséből alig maradt pálinkafőzésre, dzsemkészítésre. /mti/

..-

bb.51. a kisz országos politikai szemináriuma salgótarjánban

vid/fm/ok hgy

1972. június 15.

„a tudomány és technika a béke, vagy a háboru szolgálatában,, címmel, a kisz kb agitációs és propaganda osztálya, valamint a kisz nógrád megyei bizottsága kétnapos országos politikai szemináriumot rendezett salgótarjánban. a mintegy százötven megyei, városi, járási és üzemi agitációs - és propaganda titkár aktív tanácskozását csütörtökön skoda ferenc, a kisz nógrád megyei bizottságának első titkára nyitotta meg.

dr. gombár józsef, a kisz kb titkára bevezető előadásában rámutatott arra, hogy a történelem során minden generációnak megvolt a maga felelőssége a háboru és béke kérdésében. különösen vonatkozik ez a második világháboru utáni, s az azt követő évtizedek, így napjaink ifjúságára, amelynek nemcsak érzelmileg, hanem tudatosan is vállalnia kell a háboru megelőzéséért, a béke fenntartásáért vívott harcot. ennek a tudatos szerepvállalásnak alapvető feltétele, hogy az ifjúság megértse a háboru idnitókait, azért meg foglalkoznia a háboru és béke kérdéseivel, gyarapítani ezeket kapcsolatos politikai hadtudományi ismereteit, hogy ezáltal is erősödjék békeharcának ereje, hatása befolyása.

/folyt.köv./

- 30 -

NA 1610

bb.51./a kisz országos....folyt./ok

ezt követően dr. gombár józsef történelmi áttekintést adott a kapitalizmus által kirobbantott világháboruokról, majd elemezte a második világháboru után kialakult új erőviszonyokat. részletesen kitért az imperialista hatalmak, elsősorban az usa katonai doktrínájára, az amerikai katonai politika és tudomány-politika szoros összefüggéseire. az egyesült államokban - hansulyozta - a tudomány, a tudományos kutatás militarizálása során a műszaki - és természettudományok mellett a társadalomtudományokat is a háboru, a lélektani hadviselés szolgálatába állították. e politika ellenére, - amelynek minden törekvése arra irányult, hogy gátat vessen a szocializmus, a béke erői további térhódításának, sőt visszahódítsa veszített pozícióit, - immár huszonhét éve viszonylag békés körülmények között élünk, más szóval: ha az imperializmus az általa provokált és támogatott helyi háborukon túlmenően mindeddig visszaretent újabb világháboru kirobbatásától - ez mindenekelőtt a szovjetunió békepolitikájának, a szovjetunió és a testvéri szocialista államok összefogásának, a békéért folytatott világméretű tömegmozgalom erejének köszönhető. az a tény, hogy a szovjetunió és a vele szövetséges szocialista államok békepolitikájuk megvalósításához minden olyan - tehát katonai-eszközzel is rendelkeznek, amelyekkel az imperializmus háborus törekvéseit megtorpanásra, meghátrálásra kényszerítették, az a tény, hogy ezzel együtt, ezzel párhuzamosan a nemzetközi béke-mozgalom olyan fellendülését éljük, erejének, tekintélyének, befolyásának olyan növekedését tapasztaljuk a világ minden táján, amely-lyen az imperialistáknak is számolniuk kell - korunkban minden eddiginél kedvezőbbé teszi a világbéke kivívásának kilátásait, lehetőségeit.

dr. gombár józsef előadása után sterl istván alezredes, a honvédelmi minisztérium politikai főcsoportfőnökségének munkatársa a fegyveres és gazdasági integrációk, a leszerelés összefüggéseiről, időszerű fejleményeiről, problémáiról, nagy istván györgy, a haditechnikai szemle főszerkesztője az úrkutató békés és háborus alkalmazásáról tartott előadást, papp anna, a ciema -a divsz nemzetközi gyermekszervezetének - főtitkára az európai közvélemény konzultáció követte. a fiatalok kérdéseire dr. gombár józsef és papp anna válaszolt. a nap hátralevő részében atanácskozás résztvevői salgótarjáni üzemek ifjúsági szervezeteinek életével, tevékenységével ismerkedtek. /mti/

..-
- 31 -

NA 1615

bb.52. a svéd állami irodalmi tanács

i ro/pá/ok zs hgy

1972. június 15.

hazánkban tartózkodó delegációja csütörtökön látogatást tett a magyar írók szövetségében, ahol dobozy imre tájékoztatást adott a magyar irodalmi életről, az írószövetség tevékenységéről./mti/

bb.53. háromtagu magyar nőküldöttség

mm/ok zs hgy

1972. június 15.

utazott párizsba, a francia nőszövetség meghívására tanulmányi látogatásra./mti/

bb.54. pontírásos olvasási verseny

i ro/pá/ok zs hgy

1972. június 15.

a könyvév jegyében a „vakok és csökkentlátók országo szövetsége”, budapesti pontírásos olvasási versenyt rendezett teljes- és rövidírási kategóriában. a teljesírási versenyben első díjat nyert pilán béla, másodikat hegyi jolán, harmadikat wertmüller ferenc. a rövidírási olvasási versenyen a bizottság első díjat nem adott ki, a második helyezett dr. bodor ödön lett, a harmadik wertmüller ferenc. a győzteseket és a helyezetteket értékes díjakkal jutalmazták./mti/

bb.55. megnyílt a szelidi tóparti népművészeti ház

vid/ok fm hgy

1972. június 15.

a szelidi-tó partján megnyílt a kalocsai háziipari szövetkezet népművészeti háza. az élénk idegenforgalmu üdülőhely érdekes színtöltja a népművészek háza, amelynek falait a világhírű kalocsai pingálóasszonyok motívumai díszítik. berendezése is egyedülálló népművészetét reprezentálja. a tájmuzeumnak is beillő házban bemutatott népművészeti munkák megvásárolhatók./mti/

MA-1620

- 32 -

bb 57. ülést tartott az országgyűlés kulturális bizottsága

t hi/pá/ny zs

1972. június 15.

halász istván, az mti főmunkatársa jelentti:

a művelődésügyi minisztérium, a magyar tudományos akadémia, a magyar rádió és televízió, valamint a magyar testnevelési és sportszövetség 1971. évi költségvetési gazdálkodásának eredményeit, tapasztalatait összegezte csütörtökön a parlamentben - dr. ortutay gyula elnöklésével - az országgyűlés kulturális bizottsága. az ülésen részt vett dr. garamvölgyi károly, a pénzügy-miniszter első helyettese, dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes, köpeczi béla, a magyar tudományos akadémia főtitkára.

először a művelődési tárca elmúlt évi zárszámadásának fontosabb adatait ismertette dr. polinszky károly miniszterhelyettes. hangsúlyozta, hogy az elmúlt évi gazdálkodási lehetőségek biztosították a kulturális ágazat leglényegesebb feladatainak tervszerű végrehajtását. a minisztérium felügyelete alá tartozó intézmények az anyagi erőforrások ésszerű felhasználásával is az oktatási, nevelési reform fokozatos megvalósítására törekedtek, tovább javult munkájuk színvonala, közművelődési és művészeti intézményeink hatásosan segítették a szocialista kultúra terjesztését. az eredmények azonban nem fedhetik el meglévő gondjainkat - tette hozzá. tanácsaink például elismerésre méltóan felkarolták az óvodafejlesztési programot, s hasonlóképpen kedvező, hogy a tervezettnél több általános iskolai tanterem létesült az elmúlt évben. ugyanakkor figyelmet érdemel, hogy a megvalósult óvodai fejlesztésnek csak körülbelül a fele új beruházás, a többi meglévő épületekben alakították ki, s az új általános iskolai tantermek egyharmadát szintén más célra szánt helyiségekben rendezték be. nagy gond az új lakótelepeken a járulékos óvodai és általános iskolai beruházások elhúzódása: például a tervezett 2600 óvodai helyből csak 1900 készült el. az általános iskolai tantermeknek pedig alig több mint a felét sikerült felépíteni.

a továbbiakban a kulturális beruházásokat hátráltató néhány általános problémáról tett említést a miniszterhelyettes. például az 1971. évi tanácsi gazdálkodás során a bevételek csaknem 50 százaléka a megyei központokban gyűlt össze.

/folyt köv/
16.10/ny

MA-1620

-33-

bb 57. / ülést tartott...folyt/ny

a kis- és nagyközségek részesedési aránya ezekből a bevételekből mindössze 6.5 százalék, illetve 8.5 százalék. emiatt egy-egy nagyközségre az elmúlt évben alig több mint hatmillió forint, a kisközségekre mindössze 460 ezer forint fejlesztési alap-bevételel jutott. így egyes településeken szinte megoldhatatlan feladat egy-egy óvoda, vagy általános iskola felépítése. s mivel a saját alappól és a megyei támogatásból származó összegek az említett célra általában nem elegendők, a pénzt vagy más célra használják fel, vagy hosszú évekig tartalékolni kénytelenek. a miniszterhelyettes annak a véleményének adott kifejezést, hogy az érvényben lévő pénzügyi szabályozók nem minden esetben segítik kellő hatékonysággal oktatáspolitikai céljaink megvalósítását. különösen áll ez a területi feladatot ellátó körzeti iskolák és általános iskolai diákotthonok építésénél. a községek ugyanis - érthetően - kiváltképp a helyi feladatokat kielégítő fejlesztéseket szorgalmazzák, ezért a jövőben fokozottan kell törekedni a meglévő anyagi eszközök hatékonyabb felhasználására.

ezután köpeczi béla főtitkár a magyar tudományos akadémia elmúlt évi költségvetési jelentéséhez fűzött szóbeli kiegészítést, majd dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes az ötvös loránd tudományegyetem helyzetéről és fejlesztési koncepcióiról szóló előterjesztést ismertette.

a bizottság mind a művelődési tárca és a társ-főhatóságok elmúlt évi zárszámadásáról szóló jelentést, mind az elte fejlesztési programját részletesen megvitatta. felszólalt dr. garamvölgyi károly, a pénzügyminiszter első helyettese, dr. dömötör jános, géczy jános, káli ferenc, dr. király istván, dr. papp dénesné, salamon hugóné, sebes lászlóné, dr. szilágyi gábor, terényi józsefné, varga zsigmond képviselő, továbbá dr. nagy károly, az elte rektora./mti/

..-

16.10/ny

-34-

NA 1620

bb.58. házaérkezett az nszk-ból a vöröskereszt küldöttsége

i vt/fk/ok zs hgy

1972. június 15.

amely tanulmányozta az ottani vöröskereszt tevékenységét, tárgyalásokat folytatott walter bargatzky elnökkel a két szervezet munkájáról, megismerkedett a keresőszolgálat működésével és felkeresett több vidéki szervezetet is./mti/

..-

bb.56. elutazott a svéd lakásszövetkezeti küldöttség

i sl/fk/ok hgy

1972. június 15.

csütörtökön elutazott hazánkból az a 12 tagú svéd lakásszövetkezeti delegáció, amely magyarország lakásépítkezéseit, s ezen belül a lakásszövetkezetek működését tanulmányozta. a küldöttséget sven kypengren, a svéd lakásszövetkezeti szövetség igazgatója vezette, aki egyben a szövetkezeti szövetsége lakásszövetkezeti bizottságának elnöki tisztét is betölti.

a delegáció a fővároson kívül megismerkedett székesfehérvár és veszprém lakáspolitikájával, megtekintett több lakásszövetkezeti, lakótelept. a küldöttséget vidéki útja során a székesfehérvári és a veszprémi városi tanács, valaminta helyi meszőv-ök vezetői is fogadták./mti/

..-

bb.61. az igények differenciáltabb kielégítésére rendezkedik be a könnyűipar - tanácskozás tatabányán

vid/kz/ok hgy

1972. június 15.

a megye könnyűiparának fejlesztéséről gondjairól tanácskozott csütörtökön tatabányán sárosi sándorné könnyűipari miniszterhelyettes a komárom megyei pártbizottság és tanács vezetőivel. a miniszterhelyettes elmondotta, hogy újszerű kezdeményezést indítottak útjára: minden megyével eleven, rendszeres együttműködést alakítanak ki, gyakran rendeznek helyi vitákat, tapasztalatcseréket, s a megyék vezetőit is meghívják a minisztériumi tanácskozásokra. ezzel a módszerrel kitűnő lehetőség nyílik a gondok alaposabb megvitatására, és az egységes szemlélet kialakítására. folyt.köv./

- 35 -

NA 1620

bb.61./az igények....folyt./ok

a tatabányai tanácskozáson ismertették, hogy a negyedik ötéves tervben a hazai könnyűipar évenként 6-6.5 százalékkal növeli a termelést, s berendezkedik a lakosság igényeinek differenciáltabb kielégítésére. a tervidőszak végéig 24 milliárd forintot költenek az iparág rekonstrukciójára. a jelentős összeg kétharmadát a vállalatoknak saját fejlesztés 1 alapjukból illetve állami hitelből kell fedezniük. a fejlesztés legfőbb eszköze a géppark felújítása, korszerűsítése, de sokat kell tenni a belső tartalékok feltárásáért is. sárosi sándorné hangsúlyozta, a minisztérium lépésről -lépésre figyelemmel kíséri, hogyan valósulnak meg az elképzelések, az üzemek miképpen igazodnak a váltakozó igényekhez és milyen segítségre van szükségük. ezért komárom megye vezetőivel is elsősorban a gyorsabb fejlődést akadályozó gondokról tájékoztattak a tanácskozáson. a komárom megyeiek mindenekelőtt azt sürgették, hogy a minisztérium vizsgálja felül a nagyvállalatok és azok gyáregységeinek kapcsolatát. a megyében ugyanis több, más székhelyű nagyvállalathoz tartozó gyáregység működik, s ezeknek vezetői lényegesen kisebb önállóságot, döntési jogot élveznek, mint azok a gyárak, amelyek központja komárom megyében van. ezek a telephelyek nem kapnak információkat az alapvető termelési, gazdálkodási eredményeikről. s az itt dolgozók jövedelme is alacsonyabb. a megye vezetői szükségesnek tartják, hogy mielőbb növeljék az ilyen gyáregységek önállóságát, és javítsák dolgozóik élet- és munkakörülményeit. kirívó példaként említették a tanácskozáson az alföldi cipőgyár tatabányai üzemének helyzetét. a tatabányai gyárat 1963-ban csatolták a nagyvállalathoz, s bár jelentős termelési értéket állít elő, azóta jóformán semmit sem kapott a vállalat fejlesztési alapjából. emiatt a gépi berendezések elavultak, a technológia már korszerűtlen, a bérszínvonal, a dolgozók átlagjövedelme fokozatosan csökken. az egykor élenjáró, jóhírű tatabányai cipőgyár így került az iparágban az utolsó helyre. a tanácskozáson megállapodtak abban, hogy a minisztérium bizottságot küld ki a cipőgyár helyzetének részletes felülvizsgálására, illetve a bajok orvoslására.

a csütörtöki megbeszélésen a megye vezetői felhívták a figyelmet több, a lakosságot érzékenyen érintő problémára is. így például rendkívül gyér a választék a gyermekcipőkből. változatlanul sok a minőségi reklamáció a cipőkre. csupán a tatabányai iparcikk kiskereskedelmi vállalat a múlt évben 3,5 millió forint értékű cipőt vett vissza a vásárlóktól a minőségi reklamációk miatt. gyakori panasz az is, hogy a férfi öltönyök ára emelkedik, de a minőség romlik./mti/

...-

- 36 -

MA 1600

bb.62. ülésezett a sopron város 700 éves jubileumára alakult munkabizottság

vid/gk/fm/ok hgy

1972. június 15.

sopron öt év múlva, 1977-ben ünnepli várossá nyilvánításának 700. évfordulóját. a jubileumi előkészítőket már megkezdték. tavaly a városi tanács és a hazafias népfront kezdeményezésére valamennyi társadalmi szervezet és kulturális intézmény bevonásával megalakították az előkészítő bizottságot és ezen belül az emlékbizottságot, az intéző bizottságot és a munkabizottságot is.

csütörtökön a gazdag programot, a jubileumi időszakra tervezett városépítési és szépitési munkákat, a kulturális életet előrelendítő és már kimunkált elképzeléseket vitatta meg a munkabizottság. a tervek között szerepel, hogy 1973-tól a jubileumig évente egy-egy kiadványt jelentet meg a város. dr. horváth zoltánnak, a soproni léltár igazgatójának szerkesztésében több gazdasági, politikai és kulturális jellegű tanulmány jelenik meg sopronról. a jubileumi kiadványok „hivatalos menetrendjét”, már az idén augusztusban kiadják. a soproni pamutnyomóipari vállalat ugyanis az idén ünnepli félévszázados fennállását. erre az alkalomra jelentetik meg a nagymultu üzem történetét. a munkabizottság részletes tervet dolgozott ki az ünnepre készülődő sopron városképének 1977-ig történő rendezéséről is./mti/

...-

bb 63. a múlt évi állami költségvetés végrehajtásáról tanácskozt az országgyűlés ipari bizottsága

t pr/gk/ny zs la

1972. június 15.

fehér péter, az mti parlamenti tudósítója jelenti:

az ipar, az építőipar, a szállítás és hírközlés, valamint a munkaügy elmúlt évi költségvetésének végrehajtását elemezte csütörtöki ülésén az országgyűlés ipari bizottsága. a gácsi miklós, elnökletével megtartott tanácskozáson részt vett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, földi lászló, a könnyűipari, dr. rödőnyi károly, a közlekedés- és postaügyi és dr. lőrincz imre, a nehézipari miniszter első helyettese, simor jános építésügyi és városfejlesztési, kiss ernő kohó- és gépipari és buda istván munkaügyi miniszterhelyettes, valamint pulai miklós, a magyar nemzeti bank elnökének első helyettese. a képviselők számára összeállított, az érintett tárcák bevételeit és kiadásait tételesen is felsorakoztató munkaanyaghoz madarasi attila pénzügyminiszter-helyettes fűzött szóbeli kiegészítést.

/folyt köv/

-37-

MA 1700

bb 63. / a mult évi....1.folyt/ny

előjáróban megszögezte: az elmúlt gazdasági év mérlege kedvező, az eredmények azonban még elvégzendő teendőkre is figyelmeztetnek. elmondotta, hogy a mult esztendőt számos kedvező tapasztalat jellemezte: a nemzeti jövedelem növekedése például gyorsabb volt, mint a korábbi években, 100 forintnyi terméket egy forinttal, „olcsóbban”, állítottunk elő, mint az azt megelőző esztendőben. a gazdaság oly módon is stabilizálódott, hogy nagy biztonsági készletek képződtek. voltak azonban olyan jelenségek is, amelyek figyelemre intenek: többet vártak például a hatékonyság növelésétől s akadtak egyensúlyi problémák az export-import, illetve a költségvetés terén.

az ipari termelés összetételében örvendetes változás volt tapasztalható, korszerűsödött az ipar ágazati szerkezete s a céloknak megfelelően leggyorsabban a vegyipar, a nyomdaipar, a híradástechnikai ipar és a műszeripar fejlődött. az energiatermelő ágazatok általában az energiaszerkezet átalakítását célzó tervekkel összhangban fejlődtek, az energiagazdálkodás kiegyensúlyozott volt. a kohászati szakágazatok termelése - együttesen - valamivel gyorsabban nőtt a tervezettnél, míg a gépipari termelés alakulása a gyártmány szerkezet korszerűsödését tükrözte. továbbra is feszültséget okozott, hogy az építőanyagipari termelés jelentősen elmaradt a kivitelező építőipar fejlődésétől. a beruházások és rekonstrukciók elhúzódása, az új üzemek termelésének lassu felfutása, valamint a krónikus munkaerőhiány miatt néhány alapvetően fontos építőanyagból a számítottnál kisebb mennyiség készült. a könnyűipari termelés növekedésének üteme megfelelt a tervezettnél, a textilipari termelés azonban - ismert gondjai miatt - nem haladta meg az előző évi szintet. az ipari beruházások összege magasabb volt az 1970. évinél, s a korábbi esztendőkről áthúzódó beruházások közül befejeződött például a szinesfémkohászat fejlesztése a csepeli fémműben, átadták az almásfüzitői timföldgyár harmadik gyáregységét, az egyesült izzó felvezetőgyárát, a dcm 4-es kemencéjét és a tiszai vegyi kombinát pvc földgázbázisú 2-es gyárát. kedvezőtlen viszont, hogy nőtt a befejezetlen beruházások állománya.

az építőipar tervében meghatározott alapvető célok megvalósultak, a népgazdasági tervben előírt növekedési ütemet túlteljesítették s a termelés emelkedésének csaknem fele a munka termelékenységének javulásából adódott.

/folyt köv/
17.00/ny

-38-

NA 17²⁴

bb 63. / a mult évi2.folyt/ny

az építőipari vállalatok 1971-ben 76 egyedi nagyberuházás kivitelezésén dolgoztak: 1972-re húzódtott át a pécsi műszaki főiskola, a dunakeszi és a békéscsabai hűtőház befejezése, terven felül elkészültek viszont a csepeli hullámvertikum és a vörös csillag traktorgyár egy egységének építésével. 1971-ben a tervezettnél jóval több új otthon került tető alá, a túlteljesítést a magánlakás-építés kedvező alakulása tette lehetővé, az évm-vállalatok, a tanácsi kivitelezők és az építőipari szövetkezetek lemaradását a beruházások előkészítésénél tapasztalható hiányosságok okozták, amelyek a korszerű gyártó bázisok megfelelő kihasználását is akadályozták.

az építési piac feszültsége az elmúlt esztendőben mérséklődött, a kivitelezők a fizetőképes kereslet korábbinál nagyobb részét kötötték le s így csökkent az elutasított építetők száma.

a szállítás és hírközlés az elmúlt esztendőben kielégítette az igényeket, a személyszállítás zsufolttságának csökkentését, az utazás feltételeinek javítását, kulturáltságának növelését - nem sikerült a kívánt mértékben megvalósítani. tovább romlott a helyzet a fővárosi autóbussz közlekedésben, a járművek mind zsufolttabban közlekednek. a távolsági személyszállítás ágazati megoszlásában tovább csökkent a vasút részaránya s a csökkenéssel egyenes arányban növekedett a közúti közlekedés részesedése. az áruszállításban belül is a közúti közlekedés fejlődött dinamikusabban, az árutonnakilométer 11 százalékkal volt magasabb, mint 1970-ben. a közlekedéspolitikai koncepcióban meghatározott ütemterv szerint folytatódott a közlekedési hálózat korszerűsítése. a postai szolgáltatások fejlődése mind a postai, mind a távközlési területen lelassult, tovább emelkedett például a telefonállomásra várakozók száma.

a lakosság foglalkoztatottsága 1971-ben kismértékben emelkedett, a népgazdaság különböző ágazataiban dolgozók száma körülbelül 30-35 ezerrel növekedett. 1971-ben is érvényesültek a korábbi esztendőben tapasztalt tendenciák: nőtt az építőipar, a kereskedelem, a közlekedés és a lakossági szolgáltatásokkal összefüggő területek foglalkoztatottainak száma, míg az iparon belül a vegyiparban és az építőanyagiparban volt számottevőbb a létszámemelkedés. a vállalatok létszámigénye továbbra is meghaladta a lehetőségeket, s noha mérséklődött a munkaerőmozgás, még mindig meghaladja az 1968 előtti szintet. az első ízben munkát kereső fiatalok elhelyezése - néhány esettől eltekintve - nem okozott gondot.

/folyt köv/
17.10/ny

-39-

NA 17³⁰

bb 63. / a mult évi....3.folyt/ny

a tájékoztatót követő vitában felvetődött, hogy vajon gazdaságos, kifizetődő-e a bér munka jellegű export s az itt foglalkoztatott munkaerőt nem lehetne-e jobban hasznosítani a hazai feladatok ellátásánál? a válaszokból kitűnt, hogy bér munka-végzésnél nincs piaci kockázat, minden piacon konvertálható terméket gyártanak, ily módon a népgazdaság gyakran ingyen jut különböző licencekhez s a nyersanyaghiánnyal küzdő iparágaknál a bér munka segít a kapacitások kihasználásában. a képviselők fölvetették, hogy a tanácsok csupán 3 százalékos építőipari áremelkedésre kaptak fedezetet, ez azonban az esetek túlnyomó részében kevés. féltő, hogy a drágulás miatt az 1975-ig tervezett új lakások egy része nem épülhet meg.

többen úgy vélték, hogy időszerű lenne felülvizsgálni a tanácsai ipar összetételét: az lenne az indokolt, hogy a tanácsok felügyelete alá kerüljenek a lakosság ellátásában, a lakossági szolgáltatásokban tevékenykedő vállalatok, leadnák ugyanakkor azokat a vállalatokat, amelyeknek tevékenysége nem kötődik szorosán a lakossághoz. az is elhangzott, hogy a tanácsok nagy erőfeszítéseket tesznek területük iparosításáért, a letelepülő vállalatok, üzemek azonban - főként anyagilag - nem kötődnek kellően az államigazgatás helyi szerveihez. a képviselők kérték: a zárszámadás megvitatásakor - ha erre lehetőség van - kapjanak tájékoztatást az új esztendő elteelt hónapjainak gazdálkodásáról is. beszámolóikat, lakossági tájékoztatóikat a friss adatok érdekesebbé, bővebbé tennék.

a vitában kifejtette véleményét jazbinsek vilmos, weiszböck rezsóné, radnóti lászló, dr. trautmann rezső és fodor mihály országgyűlési képviselő. -/mti/

..-

bb.69. magyar-román szabványügyi tárgyalások

1 sl/fk/ok la

1972. június 15.

csütörtökön hazaérkezett a magyar szabványügyi delegáció, amely dr. olajos józsefnek, a magyar szabványügyi hivatal elnökének vezetésével romániában a szabványosítási együttműködésről tárgyalt. a kapcsolatok elmélyítésével a két ország közötti árucseré-forgalmat kívánják elősegíteni. a magyar delegáció a közel múltban hasonló témáról tanácskozott a csehszlovák és a lengyel partner intézmény vezetőivel, a jövő héten pedig bulgáriában vitatják meg az együttműködés kérdéseit. /mti/

..-

- 40 -

NA 1735

bb 59. a tanács és a szénbányák finanszírozta - önkiszolgáló mosószalont nyitottak tatabányán

vid/kz/ny hgy

1972. június 15.

csütörtökön kroszner lászló, a komárom megyei tanács elnöke önkiszolgáló rendszerű mosószalont adott át rendeltetésének tatabánya-ujvárosban. részt vett a megnyitó ünnepségen sárosi sándorné, könnyűipari miniszterhelyettes is. kroszner lászló ismertette, hogy a kormány határozatának szellemében fejlesztik a szolgáltatásokat a megyében, s e program során könnyítik meg a tatabányai háziasszonyok második műszakját. a megyei tanács és a tatabányai szénbányák közös beruházásból készítették el az új létesítményt, amelyben 20.000 dollár értékű gépi beruházást szereltek fel. belgiumból vásároltak 10, egyenként 7 kilós teljesítményű automata gépet. a korszerű gépek a mosás minden műveletét önállóan végzik. így a szolgáltatás igénybevevője a mosás időtartama alatt olvashat, bevásárolhat, vagy egyéb ügyeit intézheti. a nagyobb darabokat - lepedőket, ágyneműt - kalanderrel, vasalóhengerrel ki is lehet vasalni. /mti/

..-

bb 60. munkakerülő, tolvaj fiatalokat ítéltek el székesfehérvárott

vid/fm/ny hgy

1972. június 15.

négy bűnöző fiatalember felett ítélkezett a székesfehérvári megyei bíróság fellebbezési tanácsa. m. tibor 17 éves székesfehérvári lakos, b. józsef 18 éves enyingi lakos, kálmán tibor 19 éves sümegi lakos és f. sándor 18 éves veszprémi lakos munkakerülő, csavargó életmódot folytattak és kisebb bűncselekmények miatt már többször összeütköztek a törvénnyel. a kiszabott büntetések azonban nem változtattak rajtuk, továbbra is veszprém és fejér megyében csavarogtak, s részben közösen, részben külön-külön betöréseket, személygépkocsi-és motorkerékpár lopásokat követtek el. közülük is kirívó kálmán tibor bűncselekménysorozata, akinek többrendbeli betöréses lopás és többrendbeli munkásszállóban elkövetett lopás szerepel a ,, számláján,,.

a székesfehérvári megyei bíróság fellebbezési tanácsa m. tibort és b. józsefet két-két évi szabadságvesztésre ítélte. a büntetést a fiatalok büntetésében kell letölteniük. kálmán tibort egy évi és tíz hónapi szabadságvesztésre ítélték, f. sándor büntetése pedig öt hónapi szabadságvesztés - az utóbbi büntetés végrehajtását azonban próbaidőre felfüggesztették. /mti/

..-

17.25/ny

-41-

NA 1740

bb 73. fehér csaba kiállítása szegeden

vid/fm-ju la

1972. június 15.

a képcsarnok vállalat szegedi bemutató termében csütörtökön d. fehér zsuzsa művészettörténész megnyitotta fehér csaba kiállítását. a hódmezővásárhelyen élő festőművész tíz éve szerepel rendszeresen budapesti és hódmezővásárhelyi országos tárlatokon. 1968-ban a bécsi collegium hungaricumban is bemutatta alkotásait. mostani szegedi tárlatán huszonhárom - tanyarészleteket, csendéleteket ábrázoló - olajfestménye látható. /mti/

-. -

bb 70. nyári uttörő olimpia egerben

vid/fm-ju la

1972. június 15.

egerben ünnepélyesen megkezdődött a nyolcadik nyári uttörő olimpia területi döntője. a zászlódiszbe öltözött népstadionban virág károly, a heves megyei pártbizottság titkára mondott megnyitó beszédet, köszöntette az északi országrész legjobb gyermek-sportolóit. az ünnepségen felvonultak borsod-, nógrád-, heves és szabolcs megye legjobb uttörő sportolói, akik három napon át egerben mérik össze ügyességüket. atlétika, kézilabda, kosárlabda labdarugás, valamint uszás szerepel a tehetséges gyermek-sportolók háromnapos programjában.

a területi uttörő olimpia pénteken folytatódik, majd szombaton befejeződik egerben. /mti/

-. -

bb 71. a heves megyei rendőrfőkapitányság közli:

i ms/gg-ju zs la

1972. június 15.

június 13-án téves információ alapján adtunk hírt arról, hogy gyöngyös és kápolna között bereczki gábor, 39 éves szobafestő, budapesti lakos motorkerékpár-karambol következtében meghalt. a motoros a baleset következtében szerencsére nem halt meg, ám jelenleg súlyos sérüléssel ápolják a hatvani kórházban. /mti/

-. -

17.48/ju

- 44 -

Nr 1815

bb 64. nemzetközi tudományos tanácskozás az európai biztonságról és gazdasági együttműködésről

t ms/fk/ny zs la

1972. június 15.

dr. majercsik sándor, az mti főmunkatársa jelenti:

csütörtökön a gellért szálló különtermében megkezdődött a bécsi nemzetközi béke intézet és a magyar világgazdasági tudományos tanács kerekasztal-konferenciája az európai biztonság és gazdasági együttműködés kérdéseiről. a háromnapos tudományos megbeszélésen a szocialista országok és nyugat-európa mintegy 30 neves közgazdászán kívül több amerikai tudós is részt vesz. a nemzetközi béke intézetet dr. g. fuchs professzor alelnök és a. beljakov igazgató képviseli.

a kerekasztal-konferenciát bognár józsef akadémikus, a világ gazdasági tudományos tanács elnöke nyitotta meg. a tanácskozáson a bevezető előadások nyomán széleskörű, kötetlen eszmecsere nyílik mód a szocialista és a nyugat-európai tudósok között, amelyben kifejtethetik véleményeiket, megismerhetik egymás álláspontját. ezen túlmenően a konferencia eredményei tudományos megoldási variánsokként szolgálhatnak az európai biztonsági rendszer előkészítéséhez.

az első napon az európai biztonsági rendszer alapfeltételeit és a gazdasági együttműködés kiszélesítésének lehetőségeit elemezték a résztvevők. az első bevezető előadást bognár józsef professzor tartotta. rámutatott, hogy a nemzetközi politika eseményei olyan felgyorsult tempóban követik egymást, amelynek következtében a politikai közeledés jóval előtte jár a gazdaságinak. példaként utalt a szovjet-nyugatnémet és a lengyel-nyugatnémet szerződés ratifikációjára, a nyugat-berlínről kötött négyhatalmi megállapodás aláírására, a két német állam közötti első szerződés megkötésére, nixon amerikai elnök moszkvai látogatására és az ezzel kapcsolatos egyezmény sorozatra, valamint közös nyilatkozatra és a nato-nak az európai biztonsági és együttműködési konferenciával kapcsolatos legutóbbi állásfoglalásaira.

- a nemzetközi politikai és gazdasági helyzet önmagában is újfajta gondolkodásmódot követel - állapította meg. - ennek szükségességét növeli az a körülmény, hogy a nemzetközi politika és gazdaság közötti összefüggés, kölcsönhatás nagyobb, mint bármikor volt a történelem folyamán. /folyt köv/

17.45/ny

-45-

Nr 1820

bb 64. / nemzetközi tudományos...1.folyt/ny

a továbbiakban részletesen elemezte a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban, munkamegosztásban végbement változásokat, majd megállapította, hogy az európai egyensúly - amelyre az együttműködés felépülhet - a világegyensulynak is egyik legdöntőbb, egyben más kontinensek helyzetét is befolyásoló eleme.

a másik bevezető előadást j. siotis professzor, a nemzetközi carnegie alapítvány genfi európai központjának elnöke tartotta. egyetértett bográr professzorral abban, hogy a gazdasági együttműködés kérdéseinek megtárgyalását a politikai feltételek vizsgálatával kell kezdeni. a továbbiakban rámutatott: egy év óta a nagy találkozó - az európai biztonság és együttműködési konferencia - előkészítésének jgyében állunk. olyan időszak kezdetén tartunk, amikor a realitások, az európai valóság felismerése már a legtöbb ország politikájában dominál. vannak azonban még tényezők, amelyek zavarják az európa két része közötti megértést. ezek sorában említette az ndk egyenjogú részvételét, illetőleg ennek megakadályozását különböző nemzetközi szervezetekben és akciókban. rendkívül fontosnak minősítette az emberi kapcsolatok, érintkezés és a közvélemény szerepét is.

a közeledésben és az együttműködésben igen fontos szerepet töltenek be a nemzetközi intézmények - huzta alá a továbbiakban . számos ilyen intézmény már eddig is tekintélyes eredményeket mondhat magáénak, mint például az ensz gazdasági bizottsága, kulturális vonatkozásban az unesco, vagy az egészségügyi világ-szervezet, a távközlési bizottság, stb. a további fejlődés során véleménye szerint a meglévő kereteket kell elsősorban felhasználni - egyebek közt azért is, mert új keretek létrehozása igen nagy költségekkel járna. mindez távolról sem jelenti azt, hogy a fejlett országok mintegy klubot alapítanak és elzárkóznak a harmadik világtól, amely tevékenyen részt vesz a meglévő nemzetközi szervezetek munkájában. ez annyival is inkább helytelen volna, hiszen máris vannak tervek a harmadik világ megsegítését célzó kelet-nyugati együttműködésre.

befejezésül hangsúlyozta, hogy az európai összhang csak úgy teremthető meg, ha nem választják egymástól szét a politikai, katonai és gazdasági kérdéseket.

az előadásokat élénk vita követte, amelyben az értekezlet szinte valamennyi résztvevője felszólt.

a pénteki ülés napirendjén a gazdaságirányítás továbbfejlesztése a szocialista országokban, valamint a szocialista integráció és a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok szerepelnek./mti/

17.50/ny

-46-

bb 72. ujjáépült a kőszegi vár leomlott támfala

vid/fm/ny la

1972. június 15.

a kőszegi jurisich vár leomlott támfala ujjáépült. műszaki átadása csütörtökön zajlott le. még 1970. áprilisában csőtörés következtében 40 méter hosszan leszakadt a várat övező hatalmas tömegű téglafal, magával rántva a mellette húzódó városi utat. ujjáépítése, valamint a le nem omlott vártámfal statikai megerősítése 2.6 millió forintba került. a munka rendkívül hosszadalmas volt: egy ízben a szakszervezetek megyei tanácsának munkavédelmi bizottsága vétőzta meg, mert tervdokumentációjából hiányoztak a szükséges munkavédelmi előírások.

a másodszori ujrakezdés után azért álltak le ismét, mert kiderült, hogy a megmaradt falrészét nem lehet az eredeti tervek szerint helyreállítani. a pontosan meg nem határozható koru építménynek ugyanis helyenként 90, másutt 30 centiméteres az alapozási mélysége s erre csak a munkák során derült fény. a korábbi műszaki-statikai vizsgálatok alkalmával véletlenül mindig olyan helyeken mértek, ahol 90 centis volt. újabb kutatóárkokat ástak, s termódotást hajtottak végre. ez újabb hónapokkal toltta ki a helyreállítás befejezésének idejét. végül is felépült a leomlott fal, és a megmaradt részeket vasbeton-szerkezetű támfallal erősítették meg. tizenöt méterenként terjeszkedési hézagot alakítottak ki a hőingadozások és a közlekedéssel járó utmozgások levezetésére. a megrongálódott utba is beépítették a közműveket, kialakították az uttestet s megindulhat rajta a forgalom. ezzel helyreáll kőszeg belvárosának immár több mint két éve ,, felbolygatott,, közlekedési rendje./mti/

--

bb.74. gazdag program a főváros centenáriumának évfordulóján - a budapesti képviselők tanácskozása

t don/gk/ok zs la

1972. június 15.

dr. dr. beresztóczy miklósnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével csütörtökön tartotta ülését a budapesti képviselőcsoport a hazafias népfront budapesti bizottságának székházában. az ülésen szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke adott tájékoztatót a fővárosi tanács 1971. évi tervének teljesítéséről, majd a főváros egyesítése közelgő 100. évfordulójának megünneplésére összeállított programokról.
/folyt.köv./

- 47 -

NA 1805

bb.74./gazdag program a főváros.....folyt./ok

a jubileum kiemelkedő eseménye lesz az európai fővárosok vezetőinek ez év szeptember 26-28-án sorra kerülő budapesti találkozója, amelynek keretében a fővárosok vezetői véleményt cserélnek városrendezési és -fejlesztési kérdésekről, a fővárosok közös gondjairól. pest, buda és óbuda egyesítésének évfordulóján avatják fel kiss istván szobrászművész alkotását a margitszigeten. 1973 januárjában a budapesti történeti múzeum rendezésében nyílik meg a centenáriumi emlékkiállítás, amely bemutatja a három város egyesítésének dokumentumait, korhű okmányait, a felszabadulás óta eltelt időszak fejlődését. 1973 október 25-én, az egyesített főváros első közgyűlésének 100. évfordulójára tartja tudományos ülészeket a magyar tudományos akadémia, a budapesti történeti múzeum és a fővárosi levéltár. 1973. november 17-én, a tényleges egyesítés ki nyilvánításának 100. évfordulóján a fővárosi tanács ünnepi tanácsülésen méltatja a jubileum jelentőségét, illetve összegezi a főváros százéves fejlődését.

a centenáriumi alkalmából a fővárosi társadalmi és tömegszervezetek egy sor akciót kezdeményeztek. az ifjúkommunisták például 500,000 társadalmi munkaórát ajánlottak fel. a „hat órát budapestért”, mozgalom keretében elsősorban az új városrészek csinosítását, szépítését végzik a fiatalok. a népfrentbizottságok, a vöröskereszt-szervezetek csakugy, mint a kerületi tanácsok csatlakoztak a mozgalomhoz s részt vállaltak szociális és gyermekintézmények létesítéséből.

a centenáriumi tiszteletére számos kiadvány jelenik meg budapest történetéről. így például az akadémiai kiadó gondozásában lát napvilágot a budapest lexikon, a fővárosi levéltár kiadásában a „források budapest történetéből”, című gyűjtemény I-IV. kötete, valamint a kossuth könyvkiadó gondozásában az „egy világváros születése”, című kiadvány.

pest, buda és óbuda egyesítése évfordulójának megünnepléséhez csatlakoztak a megyék is. a vidéki városok a fővárossal közösen a népligetben építik meg a centenáriumi parkot, amelyet zsolnay-diszkittal és több szoborral díszítenek majd./mt1/

...-

- 48 -

HA 1900

bb.75. műsoros est szombathelyen a nyugdíjasoknak

vid/ok fm la

1972. június 15.

a szakszervezetek vas megyei tanácsa és a szombathelyi művelődési és sportház csütörtökön műsoros estet rendezett szombathelyen a nyugdíjasok tiszteletére. a mintegy ezer idős emberrel nagy árpád, a művelődési és sportház igazgatója köszöntötte./mt1/

...-

bb.76. a szovjetunióban tett

ok la

1972. június 15.

hivatalos látogatása befejeztével csütörtökön délután visszaérkezett budapestre dr. várkonyi péter államtitkár, a kormány tájékoztatási hivatalának elnöke. a ferihegyi repülőtéren fogadására megjelentek a külügyminisztérium, a tájékoztatási hivatal és a szovjet nagykövetség képviselői./mt1/

...-

bb.77. a reneszánsz kőtárban mutatkozott be pécs új zenekara: a barokk együttes

vid/ok fm la

1972. június 15.

pécsett új kamarazenei együttes alakult, amely a barokk zene- és dalkultúra ápolását, terjesztését tűzte ki célul, s ennek megfelelően nevet is választott magának: pécsi barokk együttes. a korhű méretű és összetételű zenekar, illetve énekkar tagjai túlnyomórészt a zeneművészeti főiskola pécsi tagozatának művésztanárai, tehetséges diákjai. a barokk muzsika - mint ismeretes - szerte a világon reneszánszát éli, így a mecsekaljai város muzsikusai is évek óta műsorukon tartják a nagy barokk mesterek alkotásait. az új zenekar-énekkar kizárólag a barokk zene kultuszát szolgálja, s evégett olyan műveket is bemutat majd, amelyek magyarországon még nem hangzottak el hangversenypódiumon.

a barokk együttes csütörtökön lépett először a mecsekaljai város közönsége elé a „zenélő pécsi udvarok”, hangversenysorozat keretében. a koncert színhelye a nemrég megnyitott reneszánsz kőtár, pécs legrégebbi polgárházának meghitt hangulatu, kitűnő akusztikájú kertje volt. a reneszánsz kor kőbe vésett emlékei között - az ősi kért árnyas fái alatt - ha:ndel és bach művei csendültek fel, antal györgy liszt-díjas karnagy vezényletével./mt1/

...-

- 49 -

HA 1900

bb.78. amerikai kórus vendégszereplése veszprém megyében

vid/ok fm la

1972. június 15.

két napot töltött veszprém megyében a minnesotai usa moorhead egyetem kórusa. a vendégegyüttes szerdán a veszprémi vegyipari egyetem madrigalkórusának tagjaival klubesten találkozott. csütörtökön pedig várpalotára látogatott, ahol a bányász béke kórus-sal közös hangversenyt adott./mti/

bb.79. időjárásjelentés

tm/ok la

1972. június 15.

a meteorológiai intézet jelenti június 15-ig csütörtökön 19 órakor:

meleg marad az idő

várható időjárás péntek estig: időnként megnövekvő felhőzet, szóvárnyosan előforduló záporokkal, zivatarokkal. mérsékelt, időnként megélénkülő déli, délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 27-32 fok között./mti/

bb.80. Ünnepelesen megnyitották sárospatakon az uttörő örs-vezetők negyedik országos találkozóját

vid/fm/ny la

1972. június 15.

s csütörtökön az ország minden részéből érkezett csaknem kétszáz uttörő örsvezető népesítette be az ősi iskolaváros, sárospatak utcáit. az országos örsvezető pályázaton legjobb eredményt elért fiatalokat hívták meg a negyedik országos örsvezető találkozóra.

va háromnapos program nyitányaként a petőfi iskola előcsarnokában kiállítás nyílt örsi talapítólevelekből. az ünnepi megnyitó az iskolakertben zajlott le, majd a pajtások zene és nótaszóval vonultak a rákóczi várba, amelynek udvarán az uttörő örs-vezetőség és a város nevében köszöntötték őket. a megnyitó során az előző örsvezető-találkozókat rendező városok képviselői átadták az akkori összejövetelek jelvényeit, sümeg- a tavalyi találkozó színhegyének -képviselői pedig zászlót ajándékoztak a sárospataki uttörőknek./mti/

19.40/ny

-50-

NA 1951

b. 31. mszbt küldöttség utazott prágába

gg/ny la

1972. június 15.

csütörtökön nagy mária főttkár vezetésével prágába utazott a magyar-szovjet baráti társaság küldöttsége, hogy részt vegyen a csehszlovák-szovjet baráti társaság vii. kongresszusán.

a delegációt a ferihegyi repülőtéren veres józsef nyugalmazott miniszter, az mszmp kb tagja, az mszbt alelnöke, dapsi károly, a csepel vasmű vezérigazgatóhelyettese, az mszbt alelnöke és szőke györgy, a külügyminisztérium osztályvezetője bucsuztatta. ott volt t.a. csikoványi, a budapesti szovjet nagykövetség másodtitkára és dr. oldrich mohelsky, a csehszlovák nagykövetség tanácsosa./mti/

bb.82. megkezdődött az aratás csongrádban

vid/ok la

1972. június 15.

csongrád megyében a szőregi egyetértés termelőszövetkezet közép- földjeire csütörtökön délután három kombájn vonult ki és aratási „főpróbát” tartottak. a közös gazdaságnak a nagy nyári mezőgazdasági munkára való jó felkészültségét bizonyítja, hogy jól dolgoztak az aratócséplő berendezések. a három szovjet kombájn a késő délutáni órákig csaknem tíz hold ősziárpa termését vágta le, majd vitték be a földekről fedett szérűre szárítani. tisztítani az első új gabonát. a szőregi határban őszi árpából kiemelkedő, holdankint 18-20 mázsás terméshozam ígérzik. ez az első eset, amikor fekete földön gazdálkodó szövetkezet az aratásban megelőzte a homokvidéki tsz-eket./mti/

T költött

bb.84. nyári csucsforgalom a mentőknél

1 ms/gk/ok la

1972. június 15.

mint a budapesti mentőszolgálat ügyeletes főorvosa csütörtök este közölte, ezen a kánikulai napon jó két és félszáz esethez kellett kivonniuk. tömegével fordultak elő a nagy meleg miatt hirtelen rosszullevők, apróbb balesetek, de kijutott a súlyosabb munkából is. például este 8 óra tájban tíz percen belül négy súlyosabb balesetbe hívták ki őket: csepelen egy tehergépkocsi kisgyermeket gázolt, pesterzsébeten a dózsa györgy uti átjárónál a 23-as buszról valaki oly szerencsétlenül lépett le, hogy nyílt lábszártörést szenvedett, budaörsön karambolhoz hívták őket, az üllői út és páva utca sarkáról gázolást jeleztek. valóban hősiesség helytállásra volt szükség, hiszen a nagy meleg a mentők munkáját is nehezíti, a szokottnál is fárasztóbbá teszi./mti/

- 51 -

NA 2/20

bb. 85. nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes

il la

csütörtökön este hazaérkezett genfből, a nemzetközi munkaügyi szervezet 57. üléséről. /mti/

1972. június 16.

-.
- v é g e -

NA 2170

- 52 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i h i v a t a l o s k ö z l e m é n y

1972. június 15.

bb. 83. közlemény a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának 1972. június 14-15-i üléséről

il la

1972. június 15.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága 1972. június 14-15-én kádár jános elvtárs elnökletével kibővített ülést tartott.

a központi bizottság

- megvitatta és jóváhagyta komócsin zoltán elvtársnak, a központi bizottság titkárának tájékoztatóját időszerű nemzetközi kérdésekről;

- megvitatta és elfogadta aczél györgy elvtársnak, a központi bizottság titkárának előterjesztése alapján az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól szóló jelentést.

az ülésen a központi bizottság tagjain kívül részt vettek: a központi ellenőrző bizottság vezetője, a megyei pártbizottságok első titkárai, a budapesti pártbizottság titkárai, valamint a szakszervezetek országos tanácsának titkárai, a minisztertanács tagjai, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, a fővárosi tanács elnöke és a központi sajtó vezetői.
/folyt.köv./

- 1 -

20.20/11

l. T elnöke, a központi bizottság

NA 2040

a második napirendi pont megtárgyalásán részt vett a magyar tudományos akadémia elnöke és a kommunista ifjusági szövetség központi bizottságának illetékes titkára is.

1.

a központi bizottság áttekintette a nemzetközi helyzetet, pártunk és kormányunk külpolitikai tevékenységének időszerű kérdéseit, jóváhagyta a központi bizottság legutóbbi ülése óta tett lépéseket és megállapította:

a szovjetunió, a szocialista országok egyeztetett, következetes külpolitikája és egységes fellépése a nemzetközi helyzetben tapasztalható bizonyos enyhülés döntő tényezője. az enyhülés folyamatainak tartossá tételét, elmélyítését, az eredményes nemzetközi tárgyalásokat szolgáló törekvések mind erőteljesebbé válnak. a nemzetközi biztonság megteremtésére irányuló erőfeszítések ma már egyre inkább cselekvő támogatásra találnak a népek, a haladó erők, valamint a tőkés országok azon politikusai részéről, akik készek elismerni a világ realitásait.

1. a központi bizottság nagyra értékeli és támogatja a szovjetunió kommunista pártja 24. kongresszusán meghirdetett békeprogram eredményes megvalósítását. kifejezi azt a meggyőződését, hogy a vitás nemzetközi kérdések megoldhatók tárgyalások útján, ha az imperialista hatalmak is a béke érdekeit részesítik előnyben a nemzetközi feszültséget és a háborus veszélyt növelő lépésekkel szemben.

a moszkvai szovjet-amerikai tárgyalások a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett éléséről vallott lenini tanítások gyakorlati alkalmazását példázzák. a megkötött egyezmények és az aláírt okmányok azt bizonyítják, hogy a tárgyalásos politika - az alapvető érdekek - és nemzetközi különbségek ellenére - alkalmas eszköz a feszültség csökkentésére.

a szovjetunió állhatatos elvi magatartásának köszönhető hogy sikerült megállapodni olyan bonyolult kérdésekben, mint a rakéta-elhárító rendszerek és a hadászati támadó fegyverek gyártásának korlátozása, elősegítve ezzel a fegyverkezési hajszá megfékezését.

/folyt. köv./
20.25/11

NA 2/100

a kereskedelmi-gazdasági kapcsolatokról, a tudományos és műszaki együttműködésről és más fontos kérdésekről folytatott tárgyalásokkal, a megkötött kétoldalú megállapodásokkal, az ellentétes társadalmi rendszerű országok együttműködésének új lehetőségeit tárgyalták fel az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök alapján.

pártunk és népünk üdvözli a szovjetunió - ez alkalommal is hangsúlyozott - határozott állásfoglalását az egyesült államok délkelet-ázsiai agressziójával szemben. teljesen egyetért azzal, is, hogy vietnam, laosz és kambodzsa népei igaz ügyének támogatása semmilyen vonatkozásba nem lehet alku tárgya.

a magyar kommunisták, hazánk dolgozó népe nagy figyelemmel kísérte és támogatja a szovjetunió kommunista pártja központi bizottsága és a szovjet kormány képviselőinek a szovjet-amerikai csúcstalálkozón tanúsított következetes osztályállásponttól áthatott magatartását. ez alkalommal is kifejezésre jutott az a mély felelősségérzet, amellyel az szkp és a szovjet kormány harcol a világ békéjéért, az emberiség biztonságáért. a tárgyalásokon elért eredmények jól szolgálják az egész szocialista közösség ügyét; jelentősen javítják a nemzetközi kommunista mozgalom, az összes imperialistaellenes erők küzdelmének feltételeit.

a központi bizottság meggyőződéssel vallja: az enyhülés biztató folyamata és az a tény, hogy a kapitalista országok mindjobban kénytelenek számolni a realitásokkal, nem homályosíthatja el, hogy az imperializmus természete, alapvető törekvései nem változtak. napjainkban a nemzetközi imperializmus történelmi lehetőségei csökkentek. a szocializmus, a haladás és a béke erői bonyolult és nehéz körülmények között harcolnak. a nemzetközi életben továbbra is együtt van jelen a feszültség enyhülésének és az imperializmus agresszív törekvéseinek egymással ellentétes irányzata. a két irányzat küzdelme a nemzetközi osztályharc logikája, törvényei szerint fejlődik.

pártunk és népünk tudatában van annak, hogy a világbéke megőrzésének a jövőben is legfőbb záloga a szovjetunió, a szocialista közösség, a haladás erőinek szüntelen növekedése, valamennyi imperialistaellenes erő akcióegysége. a magunk részéről mindent megteszünk az egység erősítéséért.

/folyt. köv./
20.30/11

NA 2/100

bb. 83./ közlemény ...3. folyt./ 11

2. a központi bizottság üdvözli a szovjet-nyugatnémet, valamint a lengyel-nyugatnémet szerződés ratifikálását, a nyugat-berlinről szóló négyoldalu megállapodás zárójegyzőkönyvének aláírását, valamint a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság közötti általános közlekedési megállapodás megkötését.

az egyezmények életbelépése segíti az európai biztonság megszilárdítását. elhárultak azok az akadályok, amelyeket egyes nyugati kormányok az összeurópai biztonsági értekezlet egybehívása és megtartása elé gördítettek. örvendetes tény, hogy jelenleg valamennyi érdekelt kormány egyetért az értekezlet előkészítését szolgáló sokoldalú tanácskozás mielőbbi megkezdésével.

az Európában most kibontakozó új szakaszban elengedhetetlen az életbe léptetett történelmi fontosságú szerződések és egyezmények következetes érvényre juttatása. a további előrehaladás megköveteli, hogy a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság államközi kapcsolatai a nemzetközi jog, a teljes egyenlőség alapján rendeződjenek. szükséges, hogy a két német államot egyidejűleg felvegyék az egyesült nemzetek szervezetébe.

a magyar népköztársaság és a német szövetségi köztársaság kapcsolatait külpolitikánk alapelveinek megfelelően, hazánk nemzeti érdekeit szolgálva, szövetségeseinkkel összhangban, a békés egymásmellett élés politikája alapján kívánjuk rendezni és fejleszteni.

az európai enyhülés irányzatának erősítéséért folytatott harcunkban figyelembe vesszük, hogy a béke ellenségei nem teszik le a fegyvert. szívesen akadályozni próbálják a megkötött egyezmények tartalmának és szellemének megvalósulását, a problémák megoldását szorgalmazó tárgyalásos politika térnyerését. ezt a ratifikálással szemben folytatott kampányuk legutóbb is megmutatta. a reakciós erőket segíti a német demokratikus köztársaság felvételének megakadályozása a nemzetközi egészségügyi szervezetbe és egyenjogú részvételének meghiusítása a stockholmi nemzetközi környezetvédelmi értekezleten.

a központi bizottság határozottan elítéli az enyhülés ellenzőinek tevékenységét. reményét és meggyőződését fejezi ki, hogy kontinensünkön fokozatosan kiépül a biztonság és a széleskörű együttműködés rendszere. ehhez már eddig is értékes hozzájárulást nyújtott az európai közvélemény és képviselőinek brüsszeli közgyűlése. kívánatos, hogy európa haladó társadalmi erői a jövőben még határozottabban tevékenykedjenek a földrész sorsának alakításában.

/folyt.köv./
20.40/11

KA 2/10

- 4 -

bb. 83./ közlemény4. folyt./ 11

3. délkelet-ázsiaiában az egyesült államok, „vietnamizálási”, politikájának teljes bukásától való félelmében, a vietnami demokratikus köztársaság kikötőinek elaknásításával, városainak, falvainak, ipari és mezőgazdasági létesítményeinek rendszeres bombázásával az agresszió kiterjesztéséhez folyamodott. barbár eszközökkel, tömeges megtorlásokkal akarja térdrekenyszeríteni a vietnami népet. e kísérletei azonban - ugyanugy mint az eddigiek - sorra megtörnek a hazafias erők határozott ellenállásán, sikeres akcióin.

ebben a helyzetben még inkább szükség van a szocialista országok fokozott mértékű és összehangolt erőfeszítéseire. a hősiessen harcoló vietnami nép, indokina népei továbbra is támaszkodhatnak a szovjetunió és a többi szocialista ország politikai, anyagi és katonai segítségére. vietnami testvéreink a jövőben is számíthatnak a magyar népköztársaság támogatására.

a központi bizottság ismételten hangsúlyozza: pártunk és népünk teljes mértékben egyetért a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány hétpontos javaslatával és az 1972. február 2-1 kiegészítő nyilatkozattal: az egyesült államoknak feltételek nélkül és azonnal be kell szüntetnie értelmetlen agressziós cselekményeit, meg kell határoznia saját hadserege és a csatlós alakulatok kivonásának pontos idejét, a térségben fel kell számolnia minden támaszpontot és meg kell szüntetnie a saigoni rezsim katonai támogatását. követeljük, hogy az egyesült államok kormánya haladéktalanul folytassa a párizsi tárgyalásokat: tartsa tiszteletben a dél-vietnami nép önrendelkezési jogát a szuverenitás és a belügyekbe való be nem avatkozás elve alapján.

4. a közel-keleten a haladó rendszerű arab államok küzdenek az ensz biztonsági tanácsa által is elismert igazságos követeléseik teljesítéséért. egyidejűleg erősítik gazdaságukat, védelmi képességüket, eredményesen munkálkodnak társadalmi fejlődésük időszerű feladatainak megoldásán. fontos intézkedéseket tesznek országaik progresszív erőinek összefogására és mozgósítására, a demokratikus jogok és vívmányok bővítésére. helyzetük megszilárdulása lehetővé teszi, hogy felszámolják az imperialista hatalmak gazdasági befolyását és érvényesítsék a természeti erőforrások, s bennük az olajkincsek feletti teljes nemzeti szuverenitást. ilyen irányban tett újabb lépéseik, közöttük a külföldi tőke-érdekeltségek államosítása, jogosak és törvényesek; közvetve szolgálják az egész arab nemzeti felszabadító mozgalom érdekeit is.

/folyt.köv./
20.50/11

KA 2/30

- 5 -

a haladó arab országok belső társadalmi, nemzeti törekvéseik és külpolitikai céljaik valórváltását egységük és összefogásuk erősítésével, az imperialista hatalmak beavatkozásának elhárításával, a szovjetunióval, a szocialista közösség országaival megvalósított szoros baráti együttműködéssel érhetik el.

a magyar népköztársaság továbbra is következetesen támogatja az arab népek harcát az izraeli agresszió következményeinek felszámolásáért, a palesztinai nép törvényes jogainak érvényesítéséért, a közel-keleti helyzet politikai rendezéséért.

5. a központi bizottság megállapítja: a nemzetközi politikai események egyre jobban bizonyítják a szovjetunió és a szocialista országok - közöttük hazánk - külpolitikai vonalvezetésének helyességét. a számunkra kedvező folyamatok azonban nem ébreszthetnek illúziókat bennünk, mert az enyhüléssel szembenálló erők még jelentősek. az előttünk levő nagy nemzetközi feladatok megkövetelik, hogy még következetesebben oldjuk meg a szocializmus építésének soronlevő tennivalóit. a szovjetunióval, a testvéri szocialista országokkal szoros szövetségben küzdünk az agressziók felszámolásáért, a békés egymás mellett élésre, a nemzetközi biztonság erősítésére irányuló politikánk érvényesüléséért.

II.

a központi bizottság a x.kongresszus határozatának megfelelően megtárgyalta az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól szóló jelentést és megállapította:

1. az állami oktatásban népünk a felszabadulás óta évszázados mulasztásokat pótolótörténelmi jelentőségű eredményeket ért el. a volt uralkodó osztályok műveltségi monopóliumának felszámolásával, az oktatásügy demokratizálásával, tartalmának szocialista szellemiségével minőségileg új iskolarendszert teremtettünk. mindez hozzájárult szocialista hazánk, társadalmi-gazdasági életünk fejlődéséhez, népünk alkotó energiájának kibontakozásához, társadalmunk tudati és kulturális fejlődéséhez.

az állami oktatás az elmúlt negyedszázadban hazánk fejlődését 260 ezer felsőfokon, 575 ezer középfokon végzett szakember, 754 ezer szakmunkás képzésével segítette. az esti és a levelező oktatás százezrek számára nyitotta meg az utat a műveltség megszerzéséhez munkájuk végtelme mellett.

/folyt.köv./
20.58/il

- 6 -

NA 2/35

az állami oktatás eredményei nemzetközi összehasonlításban is megállják helyüket. a fejlődés eredményeként ma már a megfelelő korosztály 60 százaléka óvodás, 90 százaléka elvégzi az általános iskolát, 70 százaléka középfokú, 7 százaléka felsőfokú tanulmányokat végez.

a szocialista köznevelés fejlesztésében kiemelkedő a pedagógusok szerepe. áldozatos munkával, eredményesen oktatják és nevelik a felnövekvő nemzedéket, tanították és tanítják a fennteket, s tevékeny részesei a közéletnek. pártunk, társadalmunk bizalommal van irántuk és épít munkájukra a jövő nagy feladatainak megoldásában is.

2. a központi bizottság értékelte az 1961. évi iskolareform megvalósítását. megállapította, hogy elsősorban az oktató munkában értünk el lényeges előrehaladást, növekedett az oktatás hatékonysága. a reform alapelvei - az oktatás korszerűsítése, a gyakorlati kapcsolatok erősítése, a szocialista nevelőmunka javítása - helyesek és továbbra is érvényesek.

a központi bizottság a jelentős eredmények mellett azt is megállapította, hogy a helyesen megszabott feladatok egy részének megvalósítását személyi és tárgyi feltételek hiánya gátolta. a középfokú oktatás általánossá tételének gyors megvalósításával és a gimnáziumi politechnikai oktatással kapcsolatos elképzelés nem volt reális.

3. oktatásügyünk továbbfejlesztését a szocializmus magasabb szinten történő építése, a tudományos-technikai forradalom hazai kibontakoztatása sürgetően igényli.

állami oktatási rendszerünk kettős feladat előtt áll. a közeljövőben a jelenlegi szervezeti kereteken belül kell fejleszteni, korszerűsíteni, az oktatást, ugyanakkor a most meginduló korszerűsítéssel összekapcsolva haladéktalanul el kell kezdeni és néhány év alatt ki kell dolgozni az iskolarendszer távlati fejlesztésének koncepcióját.

4. oktatási intézményeinkben a túlméretezett tananyag nemcsak felesleges megterhelést okoz a pedagógusoknak és a diákoknak, hanem gátolja a tanulók önálló gondolkodási készségének fejlődését, a tanult ismeretek aktív felhasználását is.

/folyt.köv./
21.07/il

- 7 -

NA 2/40

a tudományos-technikai fejlődés mai szakaszában iskoláink csak úgy felelhetnek meg a társadalmi követelményeknek, ha az alapvető ismeretek tanítására törekszenek, ha a tanulók gondolkodását fejlesztve kialakítják a továbbtanulás igényét és képessé teszik őket a folyamatos önművelődésre.

a különböző iskolatípusok jelenlegi tananyagát csökkenteni és korszerűsíteni kell. a tartalmi korszerűsítés során nagyobb figyelmet kell fordítani a gazdasági, politikai ismeretek oktatására, az állampolgári nevelésre. a tananyagot úgy kell megállapítani, hogy a tanulók kötelező iskolai elfoglaltsága a jelenleginél kisebb legyen.

a szakmai képzésben az elméleti alapokra, a munkafolyamatok egészének áttekintésére és olyan gyakorlati ismeretek tanítására kell helyezni a hangsúlyt, amelyek lehetővé teszik a munkahely speciális követelményeinek való gyors alkalmazkodást.

5. iskoláink szocialista szellemben nevelik a fiatalokat. tanulóifjúságunk iskolai munkája és munkaerőkölcse ma általában kielégítő. mindamellett iskoláinkban változatlanul a legfőbb feladata a nevelőmunka fejlesztése.

iskoláink alapozzák meg jobban a fiatalok világnézetét. a szocialista magatartás erkölcsi elveinek megismertetésével, a közösségi élet fejlesztésével segítsék elő, hogy növendékeik a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. az iskolai életben a kommunista ifjúsági szövetség szervezeteire, a diákönkormányzatra támaszkodva - minden fokon és minden iskolatípusban - szélesíteni kell a tanulóifjúság jogait, növelve kötelességtudatát, felelősségérzetét és fegyelmet. az iskola támogatja a tanulók önművelését és segítse a szabadidő kulturált felhasználását is.

az ifjúság nevelésében az iskola mellett jelentős szerepük van az ifjúsági szervezeteknek, az iskolán kívüli kulturális intézményeknek és a tömegtájékoztatási eszközöknek. a köznevelés irányításáért felelős szervek gondoskodjanak ezek nevelő munkájának jobb összehangolásáról.

a fiatalok szocialista nevelése érdekében erősíteni kell azt a közszellemet, amelyben a társadalom minden egyes tagja átérzi felelősséget a felnövekvő nemzedék sorsáért. az iskolai, a társadalmi és a családi nevelés összhangja a fiatalok egészséges szellemi és jellembeli fejlődésének elengedhetetlen feltétele.

/folyt. köv./
21.10/11

- 8 -

NA 2145

6. népi államunk politikai feladata, hogy erőteljesen segítse a fizikai dolgozók gyermekeinek iskoláztatását. jelenleg a középiskolák első évfolyamain a tanulók 55 százalékának, az egyetemeken, főiskolákon az elsőéves hallgatók 40 százalékának szülei ma is fizikai dolgozók. a kollégiumokban, a napközi otthonokban, egésznapos iskolákban továbbra is elsősorban a fizikai dolgozók gyerekeit kell elhelyezni. emellett növelni kell a magasabb fokú továbbtanulást elősegítő tanfolyamok számát is.

7. a központi bizottság állást foglalt az óvodák, az egyes iskolatípusok fejlesztési irányainak kérdésében:

- az óvodák hálózatát a következő öt éves tervek során jelentősen bővíteni kell, az óvodába nem járó gyerekek számára isko-
laelőkészítő foglalkozásokat kell szervezni.

- a következő években legfontosabb feladat az általános iskolai oktatás fejlesztése. az oktatás színvonalát - az egyes iskolák közötti különbségek csökkentésével, a rosszabb körülmények között működők helyzetének javításával, a tananyag korszerűsítésével - emelni kell.

- a szakmunkásképzés tartalmi fejlesztése, személyi és tárgyi ellátottságának javítása oktatásügyünk másik fő feladata. a szakmunkásképzés korszerűsítésére megindult munkálatokat gyorsítani kell.

- a szakközépiskolák a jövőben a szakmai irányuknak megfelelő felsőoktatási intézményekben való továbbtanulásra készítsék fel tanulóikat. az ipari és mezőgazdasági szakközépiskolákban - mindenekelőtt az igényesebb elméleti megalapozást kívánó szakmákban - a szükséges gyakorlati idő biztosításával lehetővé kell tenni, hogy a végzett tanulók szakmunkás-bizonyítványt kapjanak.

- a gimnáziumi oktatásban erősíteni kell az egyetemi, főiskolai tanulmányokra való felkészítést, azoknak a tanulóknak a számára pedig, akik az érettségi után munkába kívánnak állni, lehetőséget kell teremteni gyakorlati ismeretek megszerzésére. mindkét cél érdekében szükséges a jelenlegi kötelező tananyag csökkentése és a feltételek megteremtésével - a 2. osztálytól kezdődően - a fakultatív, tárgyak rendszerének fokozatos bevezetése.

/folyt. köv./
21.15/11

- 9 -

NA 2145

- a felsőoktatásban tovább kell javítani a képzés minőségét. az egyetemeken, főiskolákon széles alapismereteket kell adni, a specialisták képzése a továbbképzés feladata legyen. az új képzési igények kielégítését a meglévő intézmények együttműködésével és nem új intézmények létrehozásával kell biztosítani.

az egyetemi-főiskolai felvételi rendszert alapelveinek fenntartásával kell továbbfejleszteni.

- az esti és a levelező képzési formák nélkülözhetetlen szerepet töltenek be azzal, hogy lehetővé teszik a tanulást azok számára is, akik valamilyen ok miatt nem tudnak résztvenni a nappali képzésben. az esti és a levelező oktatásnak fontos szerepe van az egyre inkább általános szükségletté váló továbbképzésben is. ezért megfelelő ösztönzéssel is támogatni kell a dolgozók munka melletti tanulását. valamennyi társadalmi szervezetnek, az üzemek, vállalatok, intézmények vezetőinek elő kell segíteniük az esti és levelező képzés lehetőségének kihasználását és a munka melletti tanulás erkölcsi és anyagi megbecsülését.

- a szakemberek továbbképzéséért a munkahelyek vezetői a felelősök, a továbbképzés feltételeit az oktatási intézmények biztosítsák.

8. a középfoku és felsőoktatási intézményekben továbbtanulók létszámát a népgazdaság szakember szükségletével összhangban kell meghatározni.

mivel 1977-ig az általános iskolát végző korosztály létszáma csökken és a 80-as évek elejéig stagnál, fokozottan törekedni kell arra, hogy a továbbtanulók aránya növekedjen. ezen belül különös gondot kell fordítani arra, hogy az általános iskolát végzett lányok közül minél többen tanuljanak tovább a középfoku oktatási intézményekben, a szakközépiskolákban, a szakmunkásképző intézetekben.

9. Lényegesen javítani kell oktatási rendszerünk személyi és tárgyi feltételeit.

- a köznevelés továbbfejlesztése érdekében vonzóbbá kell tenni a pedagógus hivatást és életpályát. az élet- és munkakörülmények megfelelő színvonalával elő kell segíteni, hogy a fiatalok nagyobb számban válasszák a nevelői hivatást.

/folyt.köv./

21.20/11

9

NA 2200

- emelni kell a pedagógusképzés színvonalát, ki kell dolgozni a továbbképzés új rendszerét, s a pedagógusokat érdekeltté kell tenni továbbképzésükben. a továbbképzés bázisai a megfelelő felsőoktatási intézmények legyenek.

- növelni kell a pedagógusok, a tantestületek önállóságát. lehetővé kell tenni, hogy az előírt pedagógiai-tantervi célok és követelmények eléréséhez legjobban megfelelő módszereket a pedagógusok maguk választhassák meg.

- az oktatásügy fejlesztése kiemelt társadalmi feladat, amelyre a következő ötéves tervekben a nemzeti jövedelemnek a jelenleginél nagyobb hányadát kell biztosítani. ugyanakkor gondoskodni kell arról, hogy a rendelkezésre bocsátott anyagi eszközöket hatékonyabban használják fel.

- a köznevelés irányítását valamennyi szinten meg kell javítani. a kormányzati szervek erősítsék mind az általános pedagógiai, mind a szakirányítást. a középfoku szakoktatási intézmények fenntartói fokozatosan a megyei tanácsok legyenek. az iskolák belső életében növelni kell az igazgatók hatáskörét, a tantestületek szerepét.

- a neveléstudományi kutatómunkát fejleszteni kell, hogy fokozottan segíthesse az iskolai oktató-nevelő tevékenységet és a távlati oktatáspolitikai döntések megalapozását.

10. a központi bizottság felhívja a pártszervezeteket, hogy vállaljanak kezdeményező szerepet a központi bizottság határozatának végrehajtásában. az oktatási intézményekben működő pártszervezetek fordítsanak különös gondot az oktató-nevelő munka eszmei, politikai színvonalának emelésére, korszerűsítésére. segítsék a szocialista pedagógiai elvek és módszerek terjedését, érvényesülését, foglalkozzanak a pedagógusok szakmai, elméleti felkészültségének növelésével.

11. a központi bizottság javasolja, hogy a minisztertanács tárgyalja meg az oktatásügy fejlesztésének kérdéseit és határozza meg a szükséges állami intézkedéseket.

12. a központi bizottság „az állami oktatás helyzete és fejlesztésének feladatai”, című dokumentumot nyilvánosságra hozza./mti/

.-

21.25/11

- 11 -

NA 2200